METTA
סיכומי גנט ■ בית"ר ים: "שנה
שכולה פנצ'ר" ■ הסטוריה של
עויינות ■ מיהו ההונגרי שעל הכוונת
של מכבי חיפה ■ שיאי הנ.ב.א.

חגים שמחים עם...
הפיראט — אלבום בשני חלקים
THE PIRATE
TIMOTHY DALTON
as IAN FLEMING'S
JAMES BOND 007
THE LIVING DAYLIGHTS
United Artists
007 באזור המסוכן
WARNER HOME VIDEO
1955
זעקת הקרב
ROUND MIDNIGHT
דקה לחצות
WARNER HOME VIDEO
STANLEY KUBRICK'S
CLOCKWORK ORANGE
תרגום עברי
בקרובו
התפוז המכני
סוף סוף הותר להפצה בוידאו
WARNER HOME VIDEO
מרוץ נגד הזמן
GMC HOME VIDEO
טייקון
טייקון
VICTIMS
נקמת הקורבנות
להשיג בספריות הוידאו המובחרות.
WARNER HOME VIDEO
United Artists
מופץ ע"י: החברה הכללית למוסיקה (1973) בע"מ — הד ארצי רח' החילזון 4, רמת-גן, טל. (03)7525654

זה קרה/יקרה

א. טבק

ההונגרי המיועד לחיפה: בודה ממ.ט.ק.

מכבי חיפה כבר בהכנות לעונה הבאה. יש בה רצון לשמור על מסגרת תקציבית ריאלית, אך הדרישות הכספיות של השחקנים אינן מתחשבות במדיניות זו. לכן צפוי קיץ מעניין בחיפה.

כבר עתה ברור שהשוער בוני גינצבורג, עומד לדרוש חוזה שונה מהנוכחי. מדובר בשכר של מעל 50 אלף דולר נטו. העונה יגיע בוני, אולי, ל־45 אלף דולר.

גם הבאת החלוץ ההונגרי הנשוי ליהודיה (ולפיכך הוא יכול לשחק כאן) תתבטא בסכום לא מבוטל. איש הקשר בנושא זה הוא המאמן הותיק אריה קוך. שמו של ההונגרי, רק עתה מותר לגלות זאת, הוא בודה, המשחק במ.ט.ק., בן 28, היה בסגל לגביע העולם במכסיקו, ופרק זמן מסויים גם קפטן.

כרגע נדרשים עבור רכישתו 150 אלף דולר וההנחה היא שההונגרים יסתפקו גם ב־100 אלף. לקבוצה ישראלית זה סכום גדול, במיוחד לחיפה הנמצאת בגרעון. בודה עצמו אמור להשתכר כ־35 אלף דולר לעונה.

כיוון שנושא הרכש הוא נזיל, כרגע, אין ספק שכמה שחקנים יעזבו את הקבוצה.

יצחק שום: מכונית מגרמניה, מחנה באנגליה

הסטוריה בבית"ר ת"א: מאמן ל־3 עונות

אם לא יהיו שיבושים בדרך, תתרחש הסטוריה בבית"ר ת"א: לראשונה מאז קום המדינה יוחתם מאמן שאמור להדריכה עונה שלישית. זאת כמובן בתנאי שהעונה השנייה שלו, תסתיים ללא תקלות. בכדורגל הישראלי הכל אפשרי והבלתי צפוי – הוא הצפוי.

יצחק שום הוא שזכה לחוזה הזה. הוא מסיים עתה את שנתו הראשונה בבית"ר והמנהל המקצועי ארצי בן־יעקב, החליט להאריך חוזהו בשנתיים נוספות. הסכום היה בלחיצת יד. החוזה ייחתם מאוחר יותר.

ההערכה המקצועית לשום זכתה גם בתמורה כספית. שכרו "הוקפץ" ב־50 אחוז: במקום 30 אלף דולר, ייקבל בעונה הבאה 45 אלף, נטו.

היחס אליו מראשי בית"ר – מעל ומעבר. חלק מהשכר שהוא אמור לקבל לשנתיים, יתבטא במכונית גרמנית, לא זולה במיוחד, שמהווה "סטאטוס" בישראל. בית"ר תקיים את מחנה האימונים שלה באנגליה, מאחר שבהיותה מזוהה עם תנועת החירות, אינה יכולה לקיים אימונים בגרמניה.

אבל בביתר מפרידים כנראה בין מכונית למחנה אימונים, בכל מה שקשור לגרמניה.

ניסים בכר: לא זו הדרך

בכר השיב לנתניה: כך זה לא נראה לי

הדבר נשמר בסוד, אך עובדה שבמכבי נתניה נעשה נסיון להחתים מאמן אחר במקום זאב זלצר – וללא ידיעתו של האיש הכל יכול בקבוצה, יצחק תשובה.

לא מכבר הוזמן המאמן ניסים בכר לפגישה בביתו של ראובן פריזנר. תוך כדי השיחה, התברר לבכר שמדובר בניסיון – שלא נראה לו – למנותו כמאמן הקבוצה בעונה הבאה, מבלי שזלצר יידע על כך. מה שלא ידע בכר שגם תשובה איננו בסוד המעשה.

בכר הודיע לפריזנר שהרעיון, כפי שהוצג לפניו, איננו נראה לו, לא זו הדרך למנות מאמן ולכן אינו מעוניין במישרה. כדי למנוע אי הבנות טילפן בכר לזלצר וסיפר לו על הנסיון שנעשה מאחורי גבו.

התוצאה הסופית: תשובה לא נועץ באיש, סיכם עם זלצר על עוד עונת אימון, העלה את שכרו ב־10 אלפים דולר (ל־45 אלף דולר נטו). החוזה עצמו ייחתם בקרוב.

הקפטן טס לארץ בנתיב לא בטיחותי

חודשים רבים נבחן מסלול הטיסה של נבחרת ישראל לאוקיאניה, לפני שהוחלט עליו. מרכיב חשוב בו היה בטחון השחקנים. אך מתברר שגם בנושא רגיש זה לא נשמרו הכללים עד הסוף. טוב שהכל נסתיים ללא תקלות.

המדובר בשובו של קפטן הנבחרת, אבי כהן, לישראל. הוא חזר מוקדם יותר, מסיבה מוצדקת: אשתו ילדה בת. אלא שטיסתו נעשתה במסלול קצר יותר, שאסור על נושאי תפקידים רשמיים, כולל שחקני נבחרת.

פורמלית מצוי מכתב ממשרד הנסיעות ובו התחייבות שהטיסה סבירה מבחינה בטיחותית. במציאות, המצב שונה. אבי כהן חזר לישראל דרך סינגפור – טיסה קצרה יותר מאשר דרך באנגקוק או לוס אנג'לס.

אילו היה זה נתיב בטיחותי במאה אחוז, ניתן היה להחזיר בו גם את הנבחרת ולא היה צורך לדחות את משחקי הליגה ליום ראשון (שלאחר הסדר), כפי שהדבר נעשה, עקב שובה של הנבחרת דרך לוס אנג'לס והצורך להעניק לשחקנים שני ימי מנוחה.

מעניין מי בהתאחדות לקח על עצמו אחריות בעניין ההיתר שניתן לאבי כהן – החלטה רשמית לא היתה כאן.

עתה ברור שלקדם גביע העולם שחלק ממשחקיו ייערכו שוב באוקיאניה לא תטוס הנבחרת דרך לוס אנג'לס. הנסיון הלא מוצלח לא יחזור. נבחנות אפשרויות לטוס בנתיבים אחרים, כמו דרך באנגקוק או דרום אפריקה, שבעיני בעלי עסקים נחשבת לדרך הטובה ביותר.

סיכום עקרוני: שוייצר להפועל י־ם

דוד שוייצר יאמן בעונה הבאה את הפועל ירושלים – אין עדיין סיכום חתום, רק עקרוני ולפחות משתי סיבות שותקים כל המעורבים בדבר.

הסיבה הראשונה: הרצון להבטיח את עליית הקבוצה ללאומית. פרסום רשמי על הסיכום עם המאמן החדש, עלול לפגוע במעמדו של המאמן הנוכחי, יהושע (שייע) פייגנבוים. סיבה שניה: אם הקבוצה לא תחזור ללאומית, ברור ששוייצר לא יאמן בארצית. ההודעה הרשמית תבוא איפוא כשמקומה של הפועל ירושלים בליגה הלאומית, יובטח.

במגעים שנוהלו עם המאמנים, דרש פייגנבוים שכר גבוה משביקש שוייצר – מאמן שזכה בשש אליפויות ובשני גביעים. שייע ביקש שכר של 60 אלף דולר נטו (5000 בחודש) ו־8000 דולר נוספים, אם הקבוצה תעלה לפליי־אוף העליון. שוייצר היה מוכן להסתפק ב־50 אלף דולר נטו. אך לא נושא השכר הכריע בשאלה מי יאמן את הפועל ירושלים.

אבי כהן: הכללים לא נשמרו

דוד שוייצר: לא השכר יקבע

שבועספורט

עורך: אלכס דורון
עריכה: טובי פולק
עריכה גרפית: לוסי קזמיר, יגאל אופיר
צלם: עדי אבישי
עורך מדור הספורט: אבי בטלהיים

מודעות: גילה שניידר טל: (03)439442

© כל הזכויות שמורות ל"מעריב"

בשער

השמחה והעצב בנגט. ריקי בראון עם השמפניה וג'מצ'י ואראסטי "בפנים נפולות", אחרי ההפסד למילאנו (צילומים: אליצור ראובני)

מה בגליון

4-5: מאקאדו הגדול; 6: סיכומי נגט; 7: לקראת הקרב על כדעיים 8; 8-9: עוויות פלוס; 10-11: אסיאגו השוער הטוב בליגה; 12-13: לפני 40 שנה; 14: 3 נקודות; 15: קמחוניות; 16: נ.ב.א.; 17: יש עתיד; 18: טוטו. 20: מקומות עבודה

מילון עברי/אנגלי / אמריקני/עברי

מילון שנות האלפיים

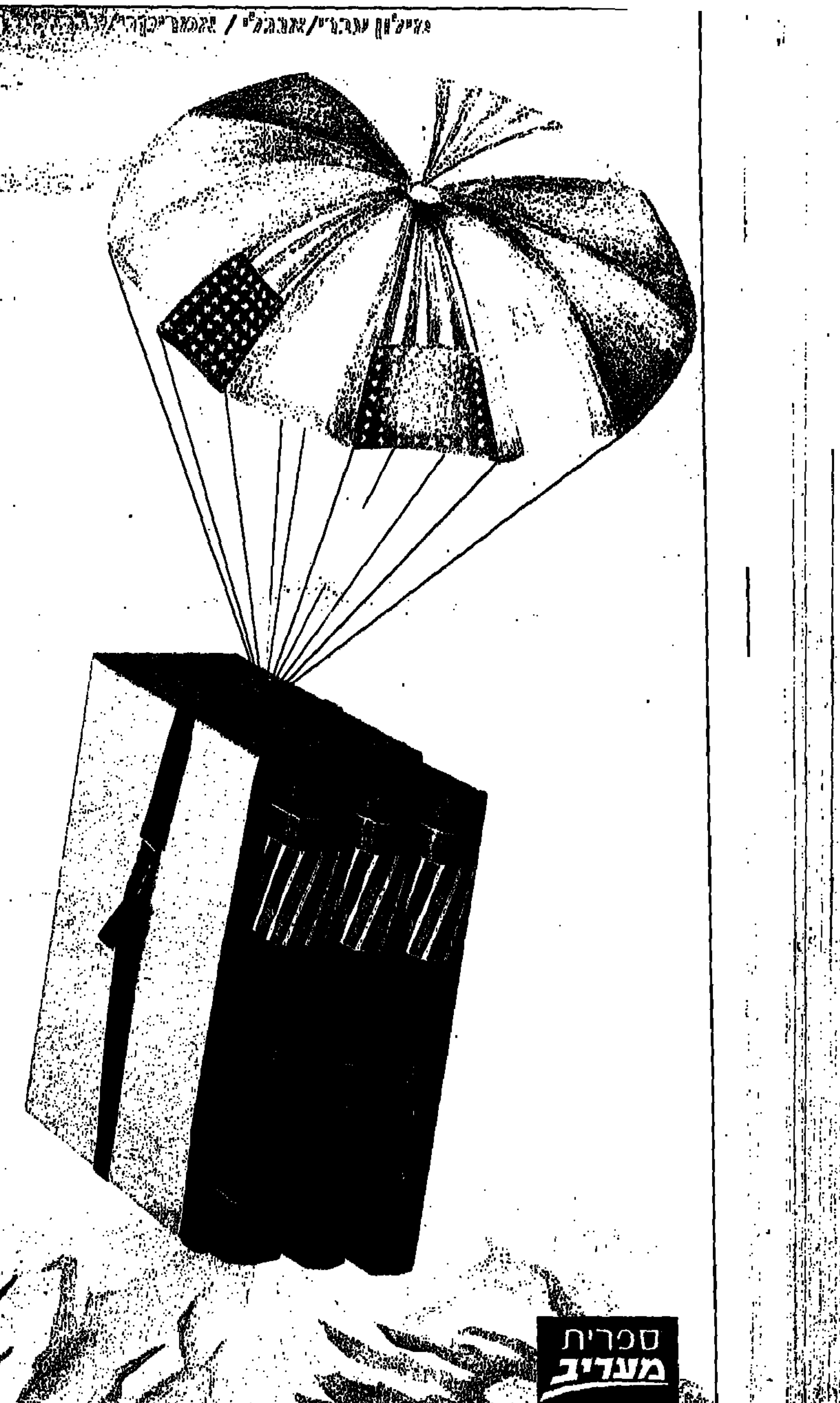

מילון מהחיים – מילון לכל החיים

"ספרית מעריב" גאה להגיש במהדורה מיוחדת את המלון העברי/אנגלי/אמריקני/עברי מאת שמשון ענבל, בהוצאת ש. זק.

למה דווקא המילון הזה כדאי לך?

* הוא מעודכן ומיועד לעוד הרבה שנים – ומכאן שמו – מילון לשנות האלפיים.
* הוא קל מאוד לשימוש – אתה מוצא מיד את הפרוט המבוקש.
* הוא חדיש וחי – המילון מצלם את המצב הקיים בשפות העברית והאנגלית ומדווח לך על מה שנהוג לומר, כולל הרבה מלות "סלנג".
* הוא כולל ומקיף – תמצא בו מונחים שאין באף מילון אחר, ובמיוחד ערכים מתחום המדע, הרפואה, החי והצומח, מחשבים, טכנולוגיה, משפט, דיפלומטיה, צבא, מוסיקה, ושאר אמנויות.
* יש בו דגש מיוחד על אנגלית־אמריקנית – רוב הסרטים והספרים המגיעים אלינו מקורם בארה"ב. לכן המילון נותן ביטוי לצורות הביטוי האמריקניות וזה בנוסף לאנגלית־אנגלית.
* הוא מופיע בעיצוב נאה ומהודר – ממש יפה לעין!

חשוב שיהיה בכל בית!

אמץ גם אתה את מילון שנות האלפיים של שמשון ענבל ומצאת לך מתורגמן וחבר צמוד ויעיל ליום־יום ולעוד שנים רבות.

דרוש את המהדורה המיוחדת של ספרית מעריב

המחיר כולל מע"מ ומשלוח 99 ש"ח (בשני תשלומים)

ספרית מעריב

תלוש הזמנה
לכבוד ספרית מעריב
רח' החילזון 3 רמת־גן 52522

נא לשלוח אלי את מילון "שנות האלפיים" מאת ש. ענבל מצ"ב 2 המחאות שוות ורצופות בסך כולל של 99 ש"ח, לפקודת ספרית מעריב.

שם ______ מס' ת"ז ______

כתובת ______ מיקוד ______ טלפון ______

חתימה ______

שוטר מנסה לדחוף מעריצים הצרים על בוב מאקאדו במילאנו. האוהדים הניפו צעיף ובו הכתובת: "כדורסל אולימפיה מילאנו, שם שהוא מיתוס ואגדה"... (צילום א.פ.)

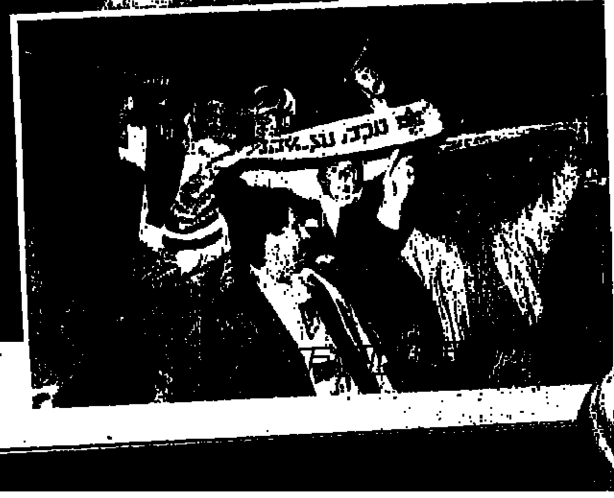

מלמעלה בכיוון השעון: מייק ד'אנטוני, קפטן טרייסר מילאנו עם גביע אירופה 88'. האוהדים הישראלים שהניפו דגלים צהובים וצעיפים כחולים־צהובים ביציע בגנט. בין האורחים של מכבי היו גם אלי אוחנה ודבי ודני לאופר. הדחיפות מתחת לסל: סימס (מס. 4) ומגי (13) מול מנגין וחבריו. בתמונה האמצעית: שיא הדחיפות הלוהטות במאבק הגמר, מנגין מול מגי. האחרון שילם ביוקר: חמש עבירות מוקדם מדי, שהיו בלי ספק מכריעות לחובת מכבי (צילומים: אליצור ראובני, גנט)

דודו· מאקאדו!!

ה־MVP של הגמר האירופי 88', שכבר היה "אלוף העולם" ב־NBA ומלך הסלים שלה ועתה בפעם השניה ברציפות גם אלוף אירופה, עם טרייסר מילאנו, ימשיך כנראה להלהיב שם ואת כל היבשת ■ "יש כמה מעלות בכך שאתה מבוגר ומנוסה", אומר "הזקן" בן ה־37 ■ מה בין קני בארלו לריקי בראון? ■ איך הצליח להתאים עצמו למסגרת האירופית?

מרדכי רוזנבלום

בוב מקאדו מאמין בטרייסר מילאנו. מאמין בקבוצה של כדורסלנים ותיקים, היודעים להפיק מעצמם את המקסימום ומסוגלים לנצל כל סנטימטר של ידע קמצוץ כשרון וגראם נסיון.

וכאשר בוב מקאדו מדבר על ידע, כשרון ונסיון, מטעמי צניעות איננו מזכיר את עצמו, אלא דווקא את חבריו מייק דאנטוני ודינו מנגין. אבל אם תשאל כל חובב כדורסל, לא רק במילאנו, אלא בכל אירופה, תגלה עד מהרה שמקאדו הוא היום השם הלוהט ביותר ביבשת.

בן 37. 207 סנטימטר. השחקן המצטיין בטורניר ארבע הגדולות בגנט. פעמיים אלוף אירופה, ברציפות. מלך הסלים לשעבר של הנ.ב.א. הזוכר היטב ששיחק גם עונה אחת, בקולג' בצפון קרוליינה, שם נולד, אצל המאמן הגדול דין סמית.

המעלות שבגיל

נפגשנו אחרי משחק הגמר, מיד אחרי שעיתונאי הספורט הרבים שהגיעו לגנט העניקו לו 102 נקודות במשאל מיוחד – פי שניים מאשר לבא אחריו, ניקי גאליס מאריס סלוניקי – ובחרוהו, נוסח אמריקה, ל־MVP של "ועידת הפיסגה".

"שתי הקבוצות הטובות ביותר הגיעו לגמר", אמר מאקאדו – "מכבי ת"א וטרייסר מילאנו. אבל זכתה בגביע הקבוצה 'הזקנה' יותר. יש הרבה מעלות בגיל המבוגר", הוסיף.

מאקאדו לא התלוצץ. הוא מאמין באמונה שלמה שהגיל הגבוה מעניק לו ולחבריו יתרון על פני קבוצות אחרות. "אנחנו יודעים להחלץ ממצבים קשים. צעירים מאיתנו היו ודאי מאבדים את העשתונות. אבל שחקן ותיק קשה להפתיע במצב חדש..."

ואומנם, בוב מאקאדו כבר היה בכל הסרטים וההצגות העוסקים בכדורסל, בנ.ב.א. כמו באירופה. הוא החל בקריירה הגדולה שלו בליגה המקצוענית הטובה בעולם, בשנת 1972, במדי באפאלו ברייווס שבה שיחק ארבע עונות, עד שהקבוצה התפרקה. לבאפאלו "גוייס" כמספר 2 בדראפט ובין השנים 1973 ל־1976 היה מלך הסלים של הליגה, עם ממוצע של יותר מ־30 נקודות למשחק. השיא היה ב־1975, כשסיים את העונה עם ממוצע של 34.5 נקודות למשחק.

אהוב הקהל

אבל התפרקותה של באפאלו לא סיימה את הקריירה המקצוענית של מאקאדו. ב־1977 עבר לניו־יורק ניקס ושם התחבב מיד על אוהדיה הקנאים. חצי עונה הופיע בבוסטון, עונה בדטרוייט ובניו־ג'רסי ו־4 עונות בלוס אנג'לס לייקרס, שם נאמר כי "מצא את מקומו". היה אהוב הקהל, השחקנים וההנהלה, ג'נטלמן אמיתי שעשה קריירה ארוכה ומרתקת.

"בלייקרס הועידו לי תפקיד מוגדר: להחליף את קארים עבדול ג'אבאר כדי לאפשר לו לנשום מעט". בדקות המעטות היחסית ששיחק, צבר לרוב מעל 10 נקודות עם דיוק של יותר מ־50 אחוזי הצלחה מהשדה, בכל משחק.

אבל בגנט לא דיברנו על העבר. מאקאדו, כך נדמה, פתח לפני שנתיים דף חדש בקריירה שלו. "בגיל 35 נעשיתי כאילו 'רוקי' בכדורסל האירופי", הוא מתבדח.

"כשהגעתי למילאנו, הייתי למען האמת מעט סקפטי לגבי ההצלחה שלי כאן. לא רק אני חשבתי כך. אני מעריך שרבים במילאנו לא הבינו את הצעד המוזר של ההנהלה. אבל גיליתי דרך חיים חדשה בכדורסל האירופי והצלחתי להתאים עצמי למסגרת", הוא מספר.

בין בארלו לבראון

היכולת להתאים את משחקו לחברים חדשים, לסגנון אחר, זו אולי התכונה הגדולה והחשובה אצל מיסטר מאקאדו. כשנשאל עם מי מצא שפה משותפת יותר במאבקים שהיו לו בשני הגמרים, עם קן בארלו בגמר של לוזאן 1987, או עם ריקי בראון בגמר של גנט 1988, השיב: "מדובר בשני שחקנים שונים. בארלו משחק יותר בחוץ ואילו בראון יותר בפנים. השתדלתי להתאים את סגנון המשחק שלי, לכל אחד מהם. זוהי תכונה שוותיקים ובעלי נסיון מטפחים אותה במשך השנים", אמר.

על הפארקט איננו מניד עפעף. כולו מרוכז. 100 אחוז כדורסל. גם איננו שומע את הזעקה האדירה של אוהדי מילאנו: "דו־דו־מקאדו"! בגנט הצטרפו לזעקה הזאת גם אוהדי הקבוצות האחרות. לא היה אפשר אחרת, למראה משחקו המלוטש והמשובח.

קר־רוח. שקט. מנומס. כמעט שאינו מוציא מילה מפיו במהלך 40 הדקות שלו במגרש. וודאי שאיננו מעיר לשופטים. אלו אגב, מגלים כלפיו יראת כבוד מיוחדת, שלפעמים ממש מרתיחה את היריב. אבל אין מה לעשות, גם השופטים הם בני אדם ועוד יותר מזה, חובבי כדורסל – ומי שאוהב את הספורט הזה, אוהב את בוב מאקאדו.

העדיפות – למילאנו

שחקנים רבים בגילו כבר תלו נעליים ומביטים אחורה בנוסטלגיה. מאקאדו עדיין מסתכל קדימה. "כמובן, יש עוד עונה בדרך. היכן אשחק בעונה הבאה? – אני מקווה שבטרייסר, אם נגיע לעמק השווה מבחינה כספית. למילאנו יש עדיפות על כל מועדון אחר. למדתי לאהוב את הקבוצה הזאת והייתי מעדיף להמשיך ולשחק בה", הוא אומר.

וכאשר הוא מדבר על עמק השווה, מדובר ביותר מ־400 אלף דולר. בוב מאקאדו מחזיק היום בתואר נוסף, מכובד לא פחות – השחקן היקר ביותר באירופה.

טרייסר מילאנו ודאי תגיע עימו לעמק השווה, כיוון שמאקאדו עוד לא אמר את המילה האחרונה שלו בכדורסל.

ראו הוזהרתם. ■

תופעה: שחקן חסר גיל

מה אומרים עליו חבריו ויריביו? – דינו מנגין מלא שבחים; כך גם קוין מגי וקן בארלו ממכבי, דוראן גרבוביץ' מפרטיזן בלגראד. מאמנים ומנהלים וכמובן גם המפקח דיויד סטרן מהנ.ב.א.

"בוב היה כדורסלן גדול וכזה הוא גם היום, אחרי שראיתי אותו בפעולה בגמר בגנט. אי אפשר שלא להתלהב ממבצעיו המצויינים. היו ודאי כאלה שחשבו שהבחור סיים את הקריירה כשעזב את הלייקרס, אבל מתברר שבוב רק החל בקריירה חדשה", כך סטרן.

קן בארלו, מלא כבוד אליו. "את בוב מקאדו אי אפשר לעצור", אמר לפני הגמר. "צריך לנסות לעצור את היתר, בוב בין כה וכה יעשה ככל העולה על רוחו".

מייק דאנטוני, מנהיגה של אלופת אירופה: "בוב הוא מסוג השחקנים שכל אחד העוסק בספורט הזה היה רוצה אותו לצידו ולא מולו".

דינו מנגין: "כדורסלן חסר גיל. יוכל לשחק עוד זמן רב ואיש לא ירגיש בגילו".

דן פטרסון, לשעבר מאמן טרייסר: "תופעה בכדורסל העולמי. יירשם בספרי ההיסטוריה של המשחק. ללא ספק כוכב גדול".

כדורסל +

משה לרר

גנט. הצליח להם.

העובדה שכל משחקי הגמר בגביעים השונים של אירופה מתקיימים בסוף מארס תחילת אפריל – ובכך הם מפנים את הזירה למשחקי הליגה המקומיים – אומרת דרשני. גביע אירופה * כבודו במקומו מונח, אך אם לא תזכה טרייסר מילאנו באליפות איטליה, יונח הגביע בארון במילאנו כאבן שאין לה הופכין.

זהו אחד החידושים שהכניסה פיב"א בזמנו, בעיקר כדי למנוע לזות שפתיים, כתוצאה מהשתתפותן של שתי קבוצות בבית הגמר מאותה מדינה (התקדים היה רומא ומילאנו).

והשנה בגנט, שוב היה חידוש – משהו משולב בין ה־NCAA ל־NBA האמריקנים – תגיגה אירופית, בניסיון לחקות את האמריקנים. מה עוד שפטרון המשחק היה שם, המפקח – ובארה"ב כל אחד מפקח על משהו – דיוויד סטרן (JEWISH), שאלו העתונאים האיטלקים, היוגוסלאווים והיוונים; בוודאי, עניוו, כמי שמחזיקים את כל מפתחות ה־NBA ביד.

הנסיון האירופי הראשון לארגן גמר בשיטת ה־FINAL FOUR, הצליח. יש מקום לבדוק מחדש את אירועי היום השני בפסטיבל שלושת הימים, ובמיוחד יש לחלק בצורה ראוייה את הכבוד הראוי לוותיקים, שבאו מכל אירופה.

כך סיימו האלופות 12 עונות בבית הגמר *

	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88
מכבי ת"א	1	3	3	2	1	2	5	5	3	5	2	2
וארזה **	2	2	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–
צסק"א	3	–	–	–	5	–	4	–	4	–	–	–
ריאל מדריד	4	1	4	1	6	–	3	–	2	4	6	–
מאלין	5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
ברנו	6	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
וילורבאן	–	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
יוגופלסטיקה	–	5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
אולוויק	–	6	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
בוסנה	–	–	1	3	4	–	–	4	–	–	–	–
חובנטוד	–	–	5	–	–	–	–	–	–	–	–	–
אולימפיאקוס	–	–	6	–	–	–	–	–	–	–	–	–
סינודינה	–	–	–	4	2	–	–	–	6	–	–	–
רן–בוס	–	–	–	5	3	5	–	–	–	–	–	8
פרטיזן	–	–	–	6	–	3	–	–	–	–	–	3
קאנטו **	–	–	–	–	–	1	1	3	–	–	–	–
ברצלונה	–	–	–	–	–	4	–	2	–	–	–	5
פאנתינאיקוס	–	–	–	–	–	6	–	–	–	–	–	–
מילאנו **	–	–	–	–	–	–	2	–	–	3	1	1
ציבונה	–	–	–	–	–	–	6	–	1	1	–	–
באנקו רומא	–	–	–	–	–	–	–	1	5	–	–	–
לימוז'	–	–	–	–	–	–	–	6	–	6	–	–
ז'אלגיריס	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	5	–
אורתז	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	3	7
זאדאר	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	4	–
אריס סלוניקי	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	4
סאטורן קלן	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	6

* מעונת 1976/7 – בהרכב 6 בבית הגמר;
מעונת 1987/8 – בית גמר של 8.
** וארזה הופיעה בשמות מובילג'ירג'י ואמרסון;
** קאנטו הופיעה בשמות אוראנסורה וסקוויב;
** מילאנו הופיעה בשמות זימנטאל, בילי וטרייסר.

שמחה מוקדמת מדי בגמר בגנט. מיקי (מימין) ואיציק בהן עושים "סנדויץ'" בהחלקות־ידיים לסימס... (צילם: אליצור ראובני, גנט)

כל משחקי הגמר בגביע אירופה לאלופות 1958-1988

1.		1958	אס"ק ריגה – אקדמיק סופיה	71–84 ;81–86
2.		1959	אס"ק ריגה – אקדמיק סופיה	67–69 ;58–79
3.		1960	אס"ק ריגה – דינמו טביליסי	62–69 ;51–61
4.		1961	צסק"א מוסקווה – אס"ק ריגה	62–87 ;66–61
5.	פראג	1962	דינמו טביליסי – ריאל מדריד	83–90
6.		1963	צסק"א מוסקווה – ריאל מדריד	80–99 ;74–91 ;86–69
7.		1964	ריאל מדריד – ספרטק ברנו	64–84 ;110–99
8.		1965	ריאל מדריד – צסק"א מוסקווה	62–76 ;88–81
9.	רומא	1966	זימנטאל מילאנו – סלאביה פראג	72–77
10.	מדריד	1967	ריאל מדריד – זימנטאל מילאנו	83–91
11.	ליון	1968	ריאל מדריד – ספרטק ברנו	95–98
12.	ברצלונה	1969	צסק"א מוסקווה – ריאל מדריד	99–103
13.	סארייבו	1970	איניס וארזה – צסק"א מוסקווה	74–79
14.	אנטוורפן	1971	צסק"א מוסקווה – איניס וארזה	53–69
15.	תל־אביב	1972	איניס וארזה – יוגופלסטיקה	69–70
16.	ליאז'	1973	איניס וארזה – צסק"א מוסקווה	66–71
17.	נאנט	1974	ריאל מדריד – איניס וארזה	72–74
18.	אנטוורפן	1975	איניס וארזה – ריאל מדריד	66–79
19.	ז'נווה	1976	מובילג'ירג'י וארזה – ריאל	74–81

בית גמר, בהשתתפות 6 קבוצות, שתי הראשונות בגמר

20.	בלגראד	1977	מכבי ת"א – מובילג'ירג'י	77–78
21.	מינכן	1978	ריאל מדריד – מובילג'ירג'י	67–75
22.	גרנובל	1979	בוסנה סארייבו – אמרסון וארזה	93–96
23.	ברלין	1980	ריאל מדריד – מכבי ת"א	85–89
24.	שטרסבורג	1981	מכבי ת"א – סינודינה בולוניה	79–80
25.	קלן	1982	סקוויב קאנטו – מכבי ת"א	80–86
26.	גרנובל	1983	סקוויב קאנטו – בילי מילאנו	68–69
27.	ז'נווה	1984	באנקו רומא – ברצלונה	73–79
28.	אתונה	1985	ציבונה זאגרב – ריאל מדריד	78–87
29.	בודפשט	1986	ציבונה – ז'אלגיריס קובנה	82–94
30.	לוזאן	1987	טרייסר מילאנו – מכבי ת"א	69–71

הקרב על המקום ה־8

"נתקן את הפנצ'ר"

מבטיח אופיר שמואלי מבית"ר ירושלים, 48 שעות לפני שבת, בה יוכרע גורלו של הכרטיס השמיני לפליי־אוף העליון ■ "זו לא השנה שלנו, זה נכון", הוא מודה ■ "החולשה היא של כולנו"

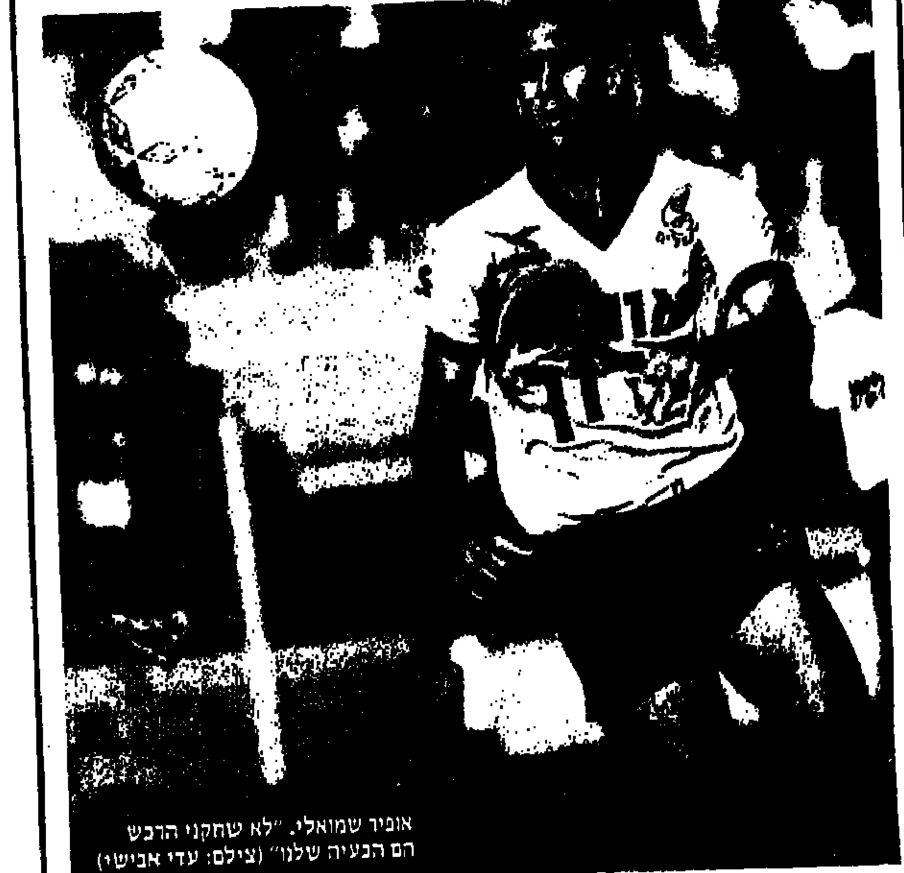

אופיר שמואלי. "לא שחקני הרכש הם הבעיה שלנו" (צילם: עדי אבישי)

אלי קמיר

– אופיר שמואלי, בקצב הזה לא תגיעו אפילו לפליי־אוף העליון?

– זו לא השנה שלנו. כעת אנחנו מקווים רק לסיים כמה שיותר־טוב.

– בינתיים זה לא נראה כך.

– מה לעשות, כל שאנחנו מנסים הולך הפוך. אתה צריך להבין שאנחנו, השחקנים, חיים מהפרמיות של הנצחונות והתיקו. כל אחד שהולך לעבודה שלו רוצה להצליח. אתה מכיר מישהו שאצלו זה אחרת? כרגע פשוט לא הולך.

– הייתי אומר שזה טבעי.

– אתה מתכוון שבארץ זה טבעי. לצערי, כל קבוצה שלוקחת אליפות, לבד ממכבי חיפה, מגלה חולשה בשנה שלאחר מכן. אני רק יכול להצטער על כך.

– מה בדיוק הבעייה להתמודד עם ההצלחה?

– תאמין לי שאני לא יודע. אם היינו יודעים היינו נלחמים בזה. לא יודע, לא יודע.

– אולי זו החולשה של אוריי?

– לא נכון. החולשה היא חולשה כללית של כל הקבוצה.

– גם שחקני הרכש שלכם נכשלו.

– אני לא חושב שהרכש הוא כשלון.

– זאת אומרת שרוקמן וסלקטר עשו בדיוק את שציפו מהם.

– לא שחקני הרכש הם הבעייה של בית"ר ירושלים, הבעייה היא קבוצתית.

– ולבעייה קבוצתית אחראי המאמן.

– זה לא נכון לנקוב בשם של מישהו. פשוט הולך קשה לכולם.

– אבל מטליה שפיגלר היה זה שניצח על כל המשימה.

– לא חשבתי לעשות הפרדות. לא רוצה לנקוב בשם של אף אחד.

– מה הלאה?

– מקווים לגמור בפליי־אוף, ולהצליח כמה שיותר.

– בשביל זה חייבים לנצח השבת.

– ברור שחייבים.

– אתה יודע מי היריבה שלכם?

– איזו שאלה? מכבי פ"ת.

– ומה המאזן שלה נגד בית"ר ירושלים, אתה גם יודע?

– הם ניצחו אותנו בסיבוב קודם.

– הם מנצחים אותנו בדרך כלל.

– נו, אני מקווה שהשבת זה לא יהיה כך.

– אתם בטוח שמחים שהם היריב.

– כל יריבה הוטבת לטובה ביותר כשהיא משחקת נגד בית"ר.

– איך תיראו בהמשך?

– אני מקווה לשינוי. לא מבטיח שנציל את הליגה אבל לפחות אקווה לסיים יפה.

– ואם תשארו בפליי־אוף התחתון?

– אם נכשל... מה אגיד לך... אנחנו לא מבטיחים כלום לאף אחד.

– בסוף התמוטטו האגודה.

– גם אם לא הולך שנה אחת זה לא אומר שצריך לרמוס את המועדון. השנה היה פנצ'ר, אנחנו נתקן אותו, נסחוב עד סוף העונה ובשנה הבאה נתחיל הכל מחדש. ■

טורניר גנט 88'

חצי־גמר		
31. מכבי ת"א	– פרטיזן	82–87
32. טרייסר	– אריס	82–87
מקום 3–4		
33. פרטיזן	– אריס	93–105
גמר		
34. טרייסר מילאנו	– מכבי ת"א	84–90

גביע אירופה: עובדות ומספרים

★ מכבי ת"א היא קבוצת הכדורסל היחידה באירופה, שהופיעה בכל טורנירי בית־הגמר, מאז הוחל במתכונת זו, בעונת 1976־1977 ועד היום. בסך־הכל: 12 עונות ברציפות. ריאל מדריד הופיעה עד היום תשע פעמים בשלב הגמר.

★ מכבי ת"א היחידה שהופיעה בששה משחקי גמר הגביע – ומהם זכתה פעמיים, ב־1977 וב־1981.

★ מכבי אף מחזיקה בשיא נקודות הטבלה שהושג בשלב בית־הגמר: 19 מ־20 אפשריות. היה זה בעונת המשחקים 1981/2, כשקאנטו הנחילה למכבי את ההפסד היחיד בבית הגמר, וניצחה גם במשחק הגמר עצמו, שהתקיים בקלן.

★ 27 קבוצות מ־12 מדינות הופיעו עד כה בבית הגמר – החל מעונת 1976/7. את מספר המשתתפות הגדול ביותר תרמו איטליה ויוגוסלאוויה: חמש קבוצות כל אחת, לפני ספרד, צרפת ויוון שלוש כ"א. את ישראל ייצגה רק קבוצה אחת: מכבי ת"א.

★ מבין 27 המדינות שהשתתפו בשלב הגמר, החלוקה למזרח (אירופה) ולמערב, היא כדלקמן:

מזרח – 8. מערב – 19

★ שיא הזכיות בגביע אירופה מוחזק בידי ריאל מדריד – 7, לפני וארזה האיטלקית – 5 וצסק"א מוסקווה – 4.

★ נציגות איטליה זכו ב־11 גביעי אירופה לאלופות (בידי שלוש קבוצות); לפני בריה"מ 8 זכיות (בידי שלוש קבוצות); ספרד – 7 (רק ריאל מדריד); יוגוסלאוויה – 3 (בידי שתי קבוצות) וישראל – 2 (מכבי ת"א).

★ חלוקת הגביע לגושים:

מדינות ממערב אירופה זכו ב־20 גביעים;
מדינות ממזרח אירופה – ב־11 גביעים.

קדימה לפליי־אוף

על רמת־המשחקים מבחינה טכנית וטאקטית, ועל למה ואיך ומדוע – יימצאו בוודאי עוררין. בטבלאות שבעמודים אלה, יש יותר מדי מכבי ת"א ופחות גביע. מבלגראד 77' עד היום – ששה גמרים ורק שני גביעים. איש לא היה רוצה – ובוודאי לא אנשי מכבי ת"א – שלקבוצתם תידבק תדמית של פיינאליסטית פחות או יותר קבועה.

כדי לחזור ולהשתתף באותה מסגרת מלהיבה (ובעיקר מכניסה מבחינה כספית), על מכבי לזנוח הרבה מן הוויכוחים ולהתמקד בתקופה הקרובה במאבקי הפליי־אוף, שיכריעו את גורל האליפות.

ויש לי לפחות ספקולציה טובה אחת מדוע כדאי לקבוצה ישראלית כלשהי, להתאמץ העונה במיוחד. והנה היא:

צסק"א בארץ!

אם נכונות השמועות שיצחק אופק חתם על חוזה לקשרי ספורט עם בריה"מ;

ואם להאמין לשמעון פרס שעד לסתיו הקרוב ייכונו יחסים דיפלומאטיים בין שתי המדינות;

ואם כל זה נכון: איזו סיבה טובה תהיה עוד לצסק"א מוסקווה לבקש לקיים את המשחקים הבאים (בעונת 1989) עם נציגת ישראל – בבלגיה? ■

תצלום מהעמוד הראשון של העתון "בנגקוק פוסט" מ-26 באפריל 1967 המרקאה את השערוריה הגדולה במשחק של נבחרת הנוער הישראלית עם בורמה. המשטרה התערבה עם אלות.

עויינות פלוס

ישראל רוזנבלט

המצב האנומלי שבו שרוי הכדורגל הישראלי, מודגם בסיטואציה הבאה: כדורגל ים-תיכוני, שסולק מאסיה, יש לו יומרות אירופיות – אבל הוא תקוע באוקיאניה. שם מקיימת הנבחרת את משחקיה החשובים ביותר, במסגרת הקדם-עולמית והקדם-אולימפית.

הממזור הגיאוגרפי הזה, שנכפה על ישראל בידי פיפ"א, התקבל גם על-ידי אוסטרליה ושות' בחוסר חשק בולט. האוקיאנים זכרו היטב מי זכה בבכורה ב-1969 והמריא למקסיקו. לא היתה להם שום סיבה שבעולם לעלוז על כך, שישראל צורפה באורח מלאכותי לזירה, בה התחרו על הבכורה רק אוסטרליה וניו-זילנד.

זה בהחלט רקע מתאים להכנת העויינות הספורטיביות פלוס, שהחלה להתמסד, ביחסים שבין נבחרות הכדורגל של ישראל ואוסטרליה.

כל משחק בין השתיים קיבל אופי של התכתשות מכוערת, כאשר אישיותו הארוגאנטית והשחצנית של המאמן הלאומי האוסטרלי, פראנק ארוק – שעור קיבלה ממדים דמוניים בתקשורת הישראלית – מחממת את האווירה הלוהטת בלאו נכי.

לא ליקקו דבש

אמנם, אין מה להשוות בין מעמדה של ישראל, המבודדת מדינית וגיאופוליטית, לזה של אוסטרליה, אבל אם הכדורגל הישראלי הוא חבר כבוד ב"כוש המצורעים", הרי גם אוסטרליה לא ליקקה דבש ביחסיה עם האסיאנים.

הקמת קונפדרצית הכדורגל של אוקיאניה, ב-66', לא ענתה על רעבון המשחקים של נבחרת ברמתה של אוסטרליה. זו השתוקקה להשתתף במפעלים המרובים של השכנים מיבשת אסיה, וקיבלה מדי פעם פירורים, שלא השביעוה.

אלא שהגזענות האסיאנית-הלא-כל-כך סמויה (שבמקרה של ישראל תוגברה בעוינות הגוש הערבי-מוסלמי הגדול), נכנסה מהר מאוד לפעולה.

בקונגרס הקונפדרציה האסיאנית, ביולי 1972 בקואלה-לומפור, נדחתה בקשת הצטרפות של אוסטרליה. בנמקו את ההתנגדות, אמר נשיא הקונפדרציה, טונקו עבדול רחמן ממאלזיה (הציטוט מסוכנות "א.פ.", ההדגשה שלי): "מדינות רבות באסיה סבורות שהקונפדרציה היא גוף אסיאני ואוסטרליה היא מדינה של אנשים לבנים ואין לה זכות להימנות על הקונפדרציה".

עכשיו, האנשים הלבנים של אוסטרליה, שאינם רצויים באסיה, מתקוטטים עם "המצורעים" מן המזרח התיכון, שהיו בין מקימי המסגרת האסיאנית, אך סולקו ממנה. ובעוד אנו מתקשים למחוק מזכרוננו את המראות הקשים שהועברו אלינו מזירת ההתגוששות במלבורן: את מקדאואל הרומס, פארינה החובט ואבינועם היורק – וכבר מצפה באופק הקרוב עימות נוסף.

התחושה היא שאין מדובר עוד רק בהתמודדות תשובה, אלא גם, ובעיקר, בסגירת חשבונות עם יריב מסורתי שאינו בוחל באמצעים.

מי שמכיר את ההיסטוריה של הכדורגל הישראלי במזרח הרחוק, אינו יכול להימנע מן ההשוואה המתבקשת: אוסטרליה ירשה את בורמה בתפקיד "האיש הרע": במקום הבורמנים הרעים משנות ה-60 וראשית שנות ה-70, באו הכסחנים האוסטרלים של פראנק ארוק.

עבור הדור הצעיר, שספק אם ידע או שמע על סין אונג, לאל כהאדור ויה ניונט (אלו אינם תבלינים אסיאנים אלא שמותיהם של כמה כוכבים בורמנים), מוגש בזה לקט נבחר של "מיפגשים מן הסוג הבורמזי". לחלק גדול מהם הייתי עד ראייה.

כך זה החל

ישראל תיתרה אמנם בזירה האסיאנית גם בשנות ה-50, אך לא בצורה סדירה. גם טרם נוצרו מיפגשים עם בורמה, שאז לא היוותה גורם. כאשר החלה ההשתתפות הסדירה של ישראל בחלק עולם זה – וזה קרה כ-1964, בהופעה הראשונה בגביע אסיה לנוער – כבר היתה בורמה מעצמת כדורגל בקנה-מידה אסיאני.

אלו היו השנים שבהן איראן טרם הפגינה כוחה: הנבחרות הערביות המצטיינות כמו עיראק וכוויית, לא היוו גורם רציני, או שכלל לא השתייכו למסגרת האסיאנית, ואילו סין העממית טרם התקבלה לפיפ"א.

עדיין תחת המראות הקשים של ההתגוששות הקדם אולימפית במלבורן ובידיעה כי בקרוב מצפה לנו מהדורה חדשה של העימות הזה, עולה ההשוואה הבלתי-נמנעת: איך ירשה אוסטרליה, מדינתם של האנשים הלבנים, הבלתי רצויים באסיה, הכסחנים של פרנק ארוק – את מקומה של בורמה הרעה משנות ה-60 וה-70, כיריבת ישראל, "המצורעת מהמזרח התיכון"? ■ קצת הסטוריה – והרבה לקחים

התחרות על הבכורה באסיה היתה נטושה בין דרום-קוריאה לבורמה, כאשר האחרונה ראתה עצמה כמס' 1, בזכות זכייתה בשלל תארים: אלופת משחקי אסיה, טורניר המרדאקה, גביע ג'אקרטה וגביע הנשיא (הקוריאני).

ב-64', במשחקי גביע אסיה לנוער בסייגון, פגשה בורמה, לראשונה, את צעירי ישראל – כמובן, בגמר. הנבחרת הישראלית עם ויסוקר, פרימו, קצב, אנגלנדר, קינסטליך ושפיגלר (קפטן), מודרכת בידי עמנואל שפר, סיימה בתיקו אפס, והגביע נחלק בין שתי הפינאליסטיות.

גשם אבנים ומטריות

שנה לאחר מכן, בטוקיו, ייצגה אותנו מי שכונתה, בצדק, "נבחרת הנוער הטובה ביותר של ישראל בכל הזמנים": שפיגל, רוזנטל, רוזן, בלו, רומנו, לפרדון, אנגלנדר, שהרבני וחבריהם, עשו שמות בטורניר, והגיעו בסערה לגמר, כדי לפגוש שוב – בבורמה.

בורמה הגאה היתה בטוחה בנצחונה, אבל ישראל במשחק טקטי מבריק, היכתה אותה שוק על ירך, 5–0. עד כמה התקשו הבורמנים לעכל את תבוסתם, תעיד העובדה שנבחרת הנוער הוזמנה מיד לשני משחקים בראנגון. בורמה לא יכלה להתאפק שנה. היא ביקשה לסגור את החשבון מיד.

חניכיו של שפר, נדהמו כאשר באיצטדיון "אונג סאן" של ראנגון התכנסו 50 אלף צופים, שביקשו לראות את הנקמה המתוקה, אבל האלופה האסיאנית הטריה לא נבהלה וניצחה 2–3.

על מה שאירע בתום המשחק, דיווח שליח "מעריב" ישעיהו פורת: *"גשם של אבנים, קופסאות ומטריות ירד על שחקני הנוער. אבן פגעה בבטנו של דוד גוזלן. מטריה הלמה בפניו של מנחם בלו. שרשרת שוטרים מנעה מחמומי מוח להרחיק לכת"*. ראשי הכדורגל של בורמה, שהוזדרזו להתנצל בפני הישראלים, לא אמרו נואש. הם הציבו למשחק השני נגד הנוער, את נבחרתה הלאומית של בורמה. לשווא. הנוער שוב ניצח, 1–0. החשבון נותר פתוח.

ב-66' התקיימו משחקי גביע אסיה לנוער במאנילה. באוויר המהביל והלח של איצטדיון "ריזאל", נראה גמר הטורניר בין ישראל ל...בורמה, טבעי וצפוי. הקרב היה לוהט אך בגבולות המקובל: ישראל הובילה 1–0, בורמה הישוותה. שוב התחלקו הירִיבות המושבעות בגביע.

בורמה לא הצליחה לגבור על ישראל. החשבון נותר פתוח, אך לא לזמן רב.

ב-1967 אירחה באנגקוק את טורניר גביע אסיה לנוער. ישראל מודרכת בידי היוגוסלאווי מילובאן צ'ירי'ץ', פגשה הפעם בבורמה כבר בחצי הגמר. פתיחת המשחק הביאה שער יתרון מרגלי גיורא שפיגל. איש לא-שיער את העתיד להתרחש.

תיקול שיגרתי בין מיקו בלו הקטן, ליריב בורמני, סיפק את הזיק שהצית את התבערה הגדולה. בתוך שניות פרצו למגרש שחקני הספסל של בורמה, וב-ראשם ראש המשלחת (!) הקולונל גוואן סיין, והתנפלו על הישראלים.

שבע דקות נמשכה ההתכתשות ההמונית, בטרם הסתערו שוטרי באנגקוק חמושים באלות, גררו את הקולונל הבורמני אל מחוץ למגרש, והפסיקו את האלימות. היתרון הישראלי נשמר עד לסיום, והקהל התאילנדי שלא אהב במיוחד את הישראלים – שינה טעמו והריע להם ממושכות.

בסיום נשבר אפילו צ'ירי'ץ' הקשוח ובכה: "היום הם שיחקו למען המדינה", אמר. כותרת ה"דיילי ניוז" הבאנגקוקי, למחרת המשחק, הורכבה ממילה אחת באותיות ענק: "SHAME!".

בורמה עפה בחצי הגמר. ישראל עלתה לגמר, ניצחה את אינדונזיה 3–0 ושוב זכתה בגביע. החשבון נותר פתוח ובבורמה לא שכחו.

בעתון הבורמני היוצא בשפה האנגלית WORKING PEOPLE'S DAILY, נתפרסם במדור הספורט מאמר, שבו ניתח המחבר את "אמנות הארטיסטים הישראליים, המתמחים בנפילות ופציעות מבויימות כדי לסחוט עבירות מהשופטים". המסר היה ברור: ישראל רוכשת את יתרונה באמצעים לא הגונים.

ב-1968 אירחה סיאול את גביע אסיה לנוער. הפעם התרחש העימות הבלתי נמנע כבר ברבע הגמר והסתיים ללא הכרעה (1–1) וללא תקריות מיוחדות. שנה לאחר מלחמת ששת הימים, שררה בדרום-קוריאה אווירה אוהדת ביותר לישראל. היה מסוכן אז להתנכל לשגרירי הכדורגל מישראל.

את החשבון החלקי, לפחות, סגרו הבורמניב חודש לאחר מכן, בטהראן. נבחרתה הלאומית של ישראל ניגפה לפני בורמה 1–0, במסגרת אליפות אסיה לאומות.

רק במשחקי באנגקוק 1969, הצליחה בורמה הצעירה במשימה שבה נכשלו כל קודמותיה חמש שנים רצופות: נצחון 1–0, בכדור-11, בחצי הגמר. הפסיקה היתה מפוקפקת, אבל לישראל לא היתה נבחרת הזכאית ליותר ממה שהשיגה.

שנה לאחר מכן, התקיימו משחקי גביע אסיה לנוער במאנילה, ואת הטורניר שם לא ישכחו משתתפיו הישראליים, במיוחד לא הקפטן, שרגא טופולנסקי.

זה קרה בשלב רבע הגמר. במצב של 0-0 הרחיק השופט מהונג-קונג, לוק טאט סוו, כדורגלן בורמני, בעוון פגיעה גסה ביריב ישראלי. מה שנראה תחילה כהחלטה שיגרתית, הפך לראשיתה של שערוריית שיפוט וארגון מרתיחות דם.

הבורמנים שמיאנו להשלים עם ההרחקה, הסתערו על השופט ותוגברו מיד על-ידי ראש משלחתם, הקולונל גוואן שיין (מיודענו מבאנגקוק). למגרש פרץ גם מנהל נבחרת בורמה, לוטננט קו-קו, הוא טילטל את השופט וזעק לעברו: "אני אהרוג אותך. אתה שיכור!"

השופט נמלט מהמגרש. בכל מקום אחר בעולם היתה פרשה שכזו מסתיימת בסילוק הנבחרת המשתוללת מן המשחקים – אבל לא באסיה, ולא במשחק שבו מעורבת ישראל.

ראשי הוועדה המארגנת הסתגרו לישיבה עם השופט. לאחר התייעצות ממושכת נפלה ההכרעה הסקנדליוזית: הוחלט כי לצורך האיזון יורחק גם הקטן הישראלי טופולנסקי והמשחק יחודש...

בורמה ניצחה לא רק בזירת השערוריות, כי אם גם במגרש (1–0). ועדת המשמעת הרחיקה את השחקן הבורמזי מ-2 משחקים, ואילו לגבי טופולנסקי הוחלט להעביר את עניינו לשיקול דעתה של ההתאחדות בישראל...

אחרי המשחק אמר לנו, העתונאים, ראש משלחת איראן, הגנרל מוקרי: "אמרתי לכם שאין לנו מה לחפש באסיה. איראן וישראל צריכות לפרוש".

להמאיס את החיים

במשחקי טוקיו 1971 חגג הנוער נקמה מתוקה בדמות נצחון 1–0 על בורמה, בחצי הגמר. אבל שנה לאחר מכן חזרנו ללוע הארי. במארס 1972 אירחה ראנגון את הטורניר הקדם-אולימפי ואת החוויה המפוקפקת שעברה עלינו שם, במלון "איניה לייק" המכובד – קשה לשכוח.

היה ברור שהכרטיס למינכן יוכרע בקרב בין בורמה לישראל, בעוד אינדונזיה, ציילון, הודו ותאילנד ימלאו תפקיד משני. המארחים עשו ככל יכולתם להמאיס עלינו את החיים. הם לא תיארו לעצמם שמלאכתם תהיה כה קלה. שכן, במה שנכשלו מול הנוער של 65', הצליחו מול חבוגרים של 72'.

הנבחרת המודרכת בידי ארמונד שמילוביץ' ז"ל, ניצחה אך לא שיכנעה. השחקנים היו עצבניים, מוטרדים מהקהל העויין ומחמת התנאים החריגים.

נקודת השבירה הפסיכולוגית באה ערב משחק חצי הגמר נגד תאילנד. מזכיר התאחדות הכדורגל של בורמה, הודיע בישיבת ראשי המשלחות, כי "כדורגלני ישראל מרגיזים בהתנהגותם את הקהל המקומי". הוא הזהיר כי *"הוועדה המארגנת לא תהיה אחראית לשלומם של השחקנים הישראליים"*.

במקום שראשי המשלחת יטילו איפול על הודעה מדהימה זו, היא הועברה לידיעת כדורגלני הנבחרת, שהוכו בהלם. אותות הדמורליזציה ניכרו במשחק עם תאילנד המצחיקה. הישראלים העצבניים תקפו ללא ראש ודיוק 90 דקות, ופרט לשער אחד של שפיגלר – שנפסל אחרי שאושר – העלו בחכתם רק 0–0 עלוב.

ההמונים באיצטדיון "אונג סאן" היו באקסטאזה, כאשר בדו-קרב בעיטות ה-11, גברה עלינו תאילנד 2–4.

ישראל סולקה מהטורניר (בלי שספגה אפילו שער חובה אחד) בבושת פנים, אבל רבים מהשחקנים נשמו לרווחה. סיוט ראנגון הסתיים עבורם. התוצאה לא שינתה.

במאזן הזכות והחובה הישראלי–בורמני, נותר עוד משחק אחד: טהראן 1974, משחקי אסיה, וישראל גברה על בורמה 3–0. זה היה המיפגש האחרון.

כעבור שנתיים גורשה ישראל מקונפדרצית הכדורגל האסיאנית, המכה לצוערי הנודד בכדורגל העולמי, עד ש"סופחה" לאוקיאניה.

אשר לבורמה – אחת המדינות העניות ביותר בעולם: היא ירדה מגדולתה, נעלמה כמעט כליל מן הבמה האסיאנית.

החשבון הצהיב. נותרו רק זכרונות. ■

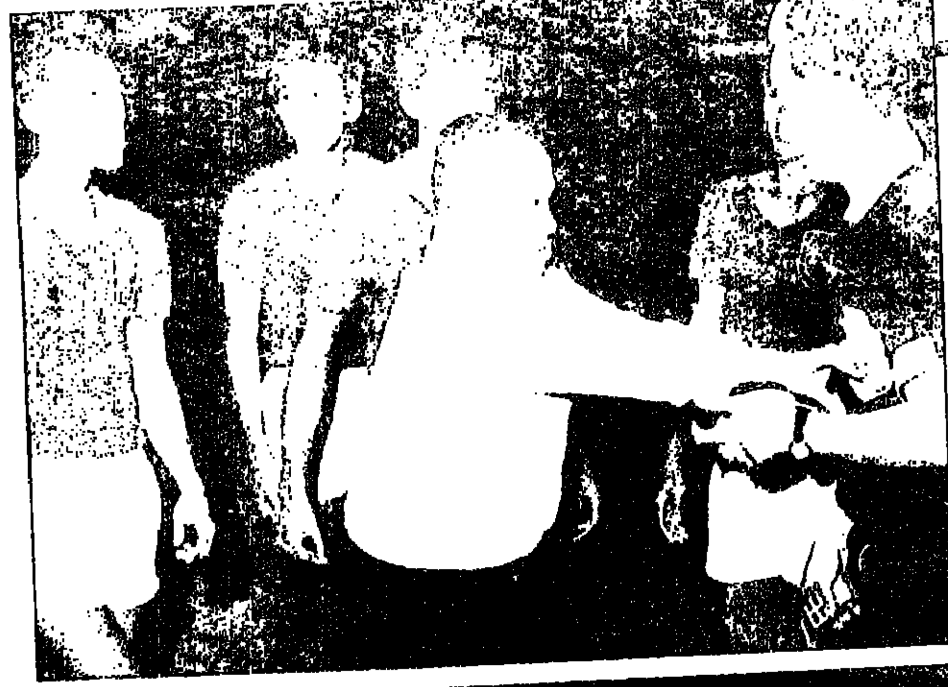

תמונות מהארכיון. השערוריה הגדולה, מרתיחת הדם, במאנילה 1970: 1. ראש משלחת בורמה, קולונל, דוחף את השופט לאחר שפסק על הרחקת אחד משחקני בורמה על פגיעה גסה בשרגא טופולנסקי מישראל. אותו קולונל גם הסתער בראש שחקני הספסל של בורמה בשערוריה אלימה דומה, נגד ישראל, ב-1967, בבנגקוק. 2. שחקן בורמני מטלטל את השופט בעוד מנהל נבחרת בורמה (משמאל) שואג על האיש עם המשרוקית: אתה שיכור, אלכוהול נודף מפיך...

שוער הליגה הטוב ביותר

אלי קמיר

יעקב אסייג הוא קודם כל איש של כבוד. שוער, כדורגלן בני־יהודה – הכל טוב ויפה, אבל קודם כל זה הכבוד. כשאהוד בן־טובים התבטא כלפיו, מעל דפי העתון, בתחילת העונה – אסייג לא אהב את זה. לא אהב, זה לשון המעטה.

"הרגשתי גרוע", הוא אומר. "בכל הקריירה שלי לא הרגשתי כל כך רע. באותו יום, כשקראתי בעתון, צצו לי מיד כל מיני שטויות בראש. אני בחיים שלי לא אמרתי מלה רעה על מישהו ואינני מוכן שיעשו זאת לי, דרך העתון. הכבוד של הבן־אדם זה דבר חשוב".

היהודי שלו: צניעות

כששאלתי את דוביד שוייצר מה הוא חושב על השוער שלו, היתה לו שתיקה מעבר לקו. כנראה שגם דוביד מכיר מצויין את הרגישויות של אסייג ולכן נזהר בכל מלה. ברר אותן היטב ואחר כך אמר: "שוער טוב. שוער הליגה הטוב ביותר. היציבות שלו זה דבר מיוחד".

הסטטיסטיקה מספרת על 137 משחקים ללא הפסק, ארבע עונות, כולל זו הנוכחית, שבת אחר שבת, עונה אחר עונה – בהפועל ר"ג ובבני יהודה. "צריך להבין", מלמד אותי אסייג פרק, "לשוער אסור לתת צ'אנסים. שוער צריך לשחק. תמיד לשחק".

בן 29, יליד מארוקו. לארץ עלה בגיל שלוש. "לא זוכר כלום משם. נדמה לי שכשהגענו לארץ, לקחו אותנו לשדרות ומשם, לאחר שנתיים, עברנו לנצרת".

כדורגל החל לשחק בגיל תשע. "הייתי מגן. יום אחד חסר שוער באימון ונכנסתי לשער. מאז אני שם. שיחקתי ברציפות, חוץ מעונה אחת שהפסקתי עם הכדורגל כי הורי שלחו אותי ללמוד מקצוע".

הפיתוי: ארה"ב

ואב זלצר, כיום מאמן מכבי נתניה הביא אותו לבני יהודה. "עמדתי לעבור להפועל כפר־סבא. ברגע האחרון, שיכנע אותי זלצר להצטרף לבני יהודה. אז לא היה נהוג לנסוע הרבה לחו"ל ובני יהודה פיתו אותי בטיסה לארצות־הברית".

שנתיים שיחק שם כמושאל, עד שבקבוצת האם שלו, הפועל נצרת עילית, הבינו שכדאי לעשות ממנו כמה לירות: "הם רצו סכום גדול מאוד ורק הפועל חיפה יכולה היתה לשלם. שיחקתי בחיפה שנתיים, שהיו טובות מבחינתי – אך הקבוצה ירדה ליגה".

הפועל חיפה ירדה ואסייג המשיך לתור את הארץ. התחנה הבאה: הפועל רמת גן. "ברמת גן עשיתי את אחת העונות היפות שלי". אחרי שנה את הגיע אבי פילוסוף ושיכנע אותו לחזור לשכונה. "תמיד אהבתי את בני יהודה וזו הסיבה שאני נמצא בקבוצה הזו עד היום". חד וחלק ופשוט.

אוהב אתגרים

– וגם היום אתה מרוצה שם?

– זו שאלה קשה.

– לא ברור לי...

– על סמך השנה שעברה, הייתי בטוח שנרוץ לאליפות. כך לפחות הכניסו לנו לראש.

– אתם כנראה לא קבוצה מספיק גדולה.

– בני־יהודה בהחלט קבוצה גדולה. יש באגודה כל המרכיבים להיות גדולים: מיתקן, אוהדים, שחקנים.

– שחקנים?

– בהחלט. יכול להיות שעם חיזוק מסויים, במקומות הנכונים, היה לנו קל יותר.

– בכל אופן, אתה לא רוצה להתקדם למקום יותר רציני?

– תן לזמן לעשות את שלו. הכל פתוח.

– אתה פוחד לשחק באחת מהגדולות?

– אני לא פוחד משום קבוצה. אוהב אתגרים. היתה שנה שכמעט עברתי לבית"ר ירושלים. ישבתי כבר עם דוביד שוויצר, אך בסוף לא הסתדרנו מבחינה כספית.

– אתה שוער יקר?

– בוא לא נדבר על כסף. חשוב לי רק שתדע שבני יהודה היא קבוצה חמה, שנעים מאוד לשחק שם. אם היו לנו הישגים אז אני מעריך אותה על כל קבוצה בארץ.

"לא שחצן"

לא שש להרחיב את הדיבור על עצמו: "יתכן שאני ביישן. בעצם, זו לא ביישנות. אני פשוט לא שחצן. יכול להיות שבגלל זה לא הגעתי לדברים גדולים. למעשה, מבחינה אישית, הצלחתי מאוד עד היום".

יעקב אסייג לא מרחיב את הדיבור על יעקב אסייג. שוויצר עושה זאת מעט במקומו: "אסייג הוא מסוג הבחורים שתענוג לעבוד איתם. בא ראשון לאימון, הולך אחרון, משקיע כל מה שיש לו. בתחילת העונה עבדנו עליו הרבה מאוד. היום פחות. אני חושב שיש לו את כל הנתונים של שוער טוב: גובה, רפלקסים. גם בתנאי לחץ הוא מסתדר מצויין. אני זוכר שבתחילת העונה, היו כמה בעיות עם הבלמים החדשים, אך היום הוא מסתדר איתם טוב".

בנושא של חסרונות, קצת יותר קשה לדוביד: "אני חושב שיש לו מעט מאוד חסרונות. צריך לעבוד איתו על יציאות. חוץ מזה אולי פה ושם על דברים קטנים".

יכולת מקצועית

את הטיעון כאילו ההגנות שניצבו לפניו עשו לו את העבודה והביאו במישרין למספר השערים הנמוך שסופג אסייג כמעט כל שנה – דוחה דוביד כמעט לחלוטין: "גם ההגנה הטובה ביותר בעולם לא שווה כאשר השוער שלה לא טוב. במקרה של אסייג, חלק נכבד ממספר השערים הנמוך שייך במישרין ליכולתו המקצועית".

בעיית השוער הלאומי העסיקה רבות, לפני יציאת הנבחרת למסע המשחקים באוקיאניה. רבים מאנשי המקצוע הצביעו על הסטטיסטיקה וקבעו שמקומו של אסייג הוא בין הקורות של נבחרת ישראל. "אין ספק בכלל שמקומו בסגל", אומר שוייצר. "קשה לי לקבוע למה הוא לא שם, את זה צריך לשאול את המאמן הלאומי. ראיתי את אסייג באינטרטוטו נגד קבוצות אירופיות והוא הוכיח שבהחלט יש לו מה למכור. יתכן שאם היה גדל בקבוצה גדולה יותר, היה מוזמן בנבחרת. לא שאני מצדיק את המצב, אבל זה מה שיש".

אסייג לא מרחיב את הדיבור על הנבחרת. בשבילו, רק העובדות בשטח קובעות, לא ספקולציות: "אני חושב שזה שיקול בלעדי של המאמן את מי לקחת ואת מי לא. כשמיחייץ' בא לראות אותי, בתחילת העונה, הייתי גרוע. באופן כללי אני חושב שיש לי מקום בסגל, אבל אני לא מתוסכל מזה שהדברים נראים אחרת. צריך לדעת לקבל כל דבר בחיים".

אף לא שער

בכל זאת, הרקורד שלו מבודר בכמה הופעות בינלאומיות: בנבחרת הנוער שזכתה בפעם האחרונה בטורניר החורף שמתקיים בארץ. "שיחקו אז איתי גילי לנדאו, איתן בורנטיק, מיקי כן שיטרית וירון פרסלני. בכל הטורניר לא ספגתי אף שער".

לפני שנפרדנו חזרנו לדבר על הקבוצה שלו, בני־יהודה. יש לו דעה מגובשת עליה: "בני־יהודה היא קבוצה שכונתית רק בזה שהיא גאוותה של כל השכונה. כשבראשון לחודש יש משכורת ולא צריך לחכות אפילו לשני, זה נעים ונדיר בכדורגל שלנו. לא סתם אני אומר שבני־יהודה היא אגודה מיוחדת".

מכבד את כולם

– מה הסוד של מאזן שערים הנמוך נגדך?

– שום סוד, אני פשוט עובד קשה.

– מה חשוב לך במשחק?

– לא משנה לי התוצאה. העיקר לא לספוג שערים.

– מי הבלם שאהבת לשחק איתו?

– עם ירון אריב וקובי סגל הסתדרתי מצויין. אני חושב שגם עם אברהם לב היה טוב מאוד וכך גם עם ראובן אלקבץ, שמשחק איתי היום.

– מה מרגיז אותך?

– כשצועקים סתם. שלא מוכנים לשמוע. כשמישהו מעליב אותי.

– יריבים?

– אני מכבד את כולם. אם לא ירקו לי בפנים.

– ברטיס אווזי?

– בחיים לא.

– אחרי המסרים?

– משתדל להיות כרגיל.

– משחק זכור במיוחד?

– המשחק הראשון שלי בנצרת עילית. היינו בליגה ב' ושיחקנו במשחק גביע נגד הפועל נתניה מליגה א'. נצחנו בפנדלים, לאחר שעצרתי שניים.

– משחק אומלל?

– נגד שמשון לפני שנתיים. עד הדקה התשעים היה אפס אפס ואז הרים יגאל הלל כדור מחצי מגרש, שנכנס לרשת.

– חו"ל?

– טוב לי פה.

– היתה איזו הצעה?

– לא, לא חושב.

– חושב כבר על פרישה?

– חס וחלילה.

– חברים מהכדורגל?

– ברוך ממן. לפעמים יוצאים לבלות.

– הערצת פעם מישהו?

– כן, את יורם אורנשטיין.

– תשאר בתל־אביב גם אחרי הכדורגל?

– אשתי ג'ינה ואני לא חשבנו עד היום מה יהיה בדיוק, כי לא ידענו מה קורה איתי. האמת שחשבנו פעם שנחזור בסופו של דבר לנצרת, אך מי יודע, אולי עוד ניתקע כאן. ■

משמר וספורט

כדורסל מהו? – "כדור הנזרק לתוך סל תוך כדי משחק, מוצאו מהודו והועבר אחר־כך על־ידי סטודנטים אמריקאיים והובא לאירופה בשנים שלאחר המלחמה, בה היה כבר ידוע בחלקו בצורה שונה. המשחק יכול להערך באולם, כן בחוץ ומצטיין מכל שאר משחקי הכדור בטמפו המהיר שלו. טמפו מהיר זה מותנה במגרש קטן שארכו מגיע ל־27 מטר ורחבו ל־12 מטר".

ומיהו הספורטאי הטוב העוסק באתלטיקה קלה (ריצה)?

"לא ביום אחד נוצר הרץ הטוב. רק אחרי יגיעה ואימון במשך שנים רבות מגיעים להצלחה. רבים הם המתחילים, אבל ההססנים, החלשים ומחוסרי סבלנות יוצאים מהשורה וחדלים, ורק הלוחמים האמתיים נשארים. חייו של הספורטאי הם קשים, פסגת נצחונו היא לא רק בהשגת יתרון על יריבו, אלא בכבשו את ה"אני" שבו. האספורט הוא החנוך הלאומי הטוב ביותר. לומדים להתיצב בשורה מלוכדת, הסתגלות לסדר וציות לפקודה מתוך רצון חפשי, חברות, אומץ ורצון ללא־רתיעה לנצחון דגלנו".

ומשהו גם על טניס.

"המכשירים של משחק־הטניס הם: הריקטה, מסגרת־עץ המתוחה במקלעת מיתרי־מעים. נגד הרטיבות מצופים המיתרים בשעוה ושמן והנם מתוחים ביותר. הכדורים עשויים מגומי ומצופים לבד. קוטרם מגיע ל־6.5 ס"מ ומשקלם ל־57 גרם, בערך. למגרש צריך שיהיה אורך של 23,77 מטר ורוחב של 8,33 מטר. באמצע המגרש, המסומן בקוים לבנים, מתוחה רשת בגובה של 95 ס"מ. המגרש מותקן מתערובת של אדמה קשה אבל גמישה, ויש לדרוך עליו רק בנעלי התעמלות או בנעלי טניס מיוחדות. במגרש טוב יש לטפל ולסללו יום־יום".

★ ★ ★

אתם יכולים לצחוק כמה שאתם רוצים על החכרה האלה, שכתבו את ההסברים שליוו את התמונות המתפרסמות בעמוד זה. הם לא נאיבים וגם לא נעדרי חוש־זמן. התמונות שלפניכם צולמו לפני 50 שנה, כאשר בית־החרושת "דובק" עשה נפשות לסיגריות שלו ולתמונות מחיי היישוב באותם ימים. כותרת הסידרה היתה "משמר וספורט" ובכל חפיסת סיגריות היתה תמונה מסידרה זו או אחרת. האבות והאמהות עישנו והילדים היו אלה שסידרו את התמונות באלבומים.

אלבום שכזה מצאתי באחרונה ב"בוידם" שלי, כאשר עשיתי בו סדר. נהניתי מן החוויה שבמציאה – ועוד יותר משחזור כמה פרטים עם ספורטאים החיים עמנו כיום, רובם ככולם כבר בעשור השביעי של חייהם.

למרות שחלפו כבר 50 שנה, זכרו רוב הספורטאים שעימם שוחחתי פרטים מדוייקים על ספורטאי זה או אחר המופיע בצילום. הם נהנו מהשיחזור, כמו גם מעצם העובדה שאחרי שנים כה רבות העלה אותם מישהו מתהום הנשייה. פה ושם התגנבה מלת עצב על ספורטאי/ת שכבר אינם אתנו.

מעניין מה יזכרו מהספורטאים של היום בעוד 50 שנה.

משה לרר

פעם, בלי שביתות ובלי מועצות מנהלים, כש"דובק" היתה "דובק" אורגינל, גם הילדים הרוויחו מזה. לא עישנו סיגריות בגיל הרך, אבל אספנו תמונות מחיי היישוב והספורט של השנים ההן. כן, חלפו כבר 50 שנה.

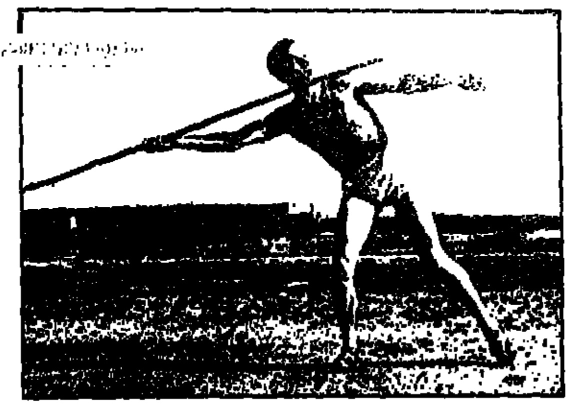

אבקום גרין – [illegible]

אברהם גרין שוקע, אולי, לעתים בזכרונות העבר, אך גם ההווה שלו מבטיח. בגיל 74 (יליד יפו, 1914) אין הוא נח על זרי 18 האליפויות שבהן זכה במרוצת השנים הרבות שבהן עסק בספורט, אלא שב ומוכיח מדי פעם, שגם לצעירים של היום יש עוד מה ללמוד. גרין היה הספורטאי הראשון בארץ שהדף כדור־ברזל למרחק העולה על 13 מטרים (13,09) ובשנת 1938 החזיק בשיא א"י ומכבי עולמי בהטלת כידון (53,66 מ'). גם בדיסקוס אחזה ידו (38,50 מ'). מאוחר יותר אימן את אתלטי הנבחרת הלאומית, כמו גם את אתלטי אגודתו, מכבי ת"א. פעיל עד היום בייעוץ ובהקמת מסלולי ריצה וחבר כבוד בהתאחדות האתלטיקה הבין־לאומית.

כשהיינו ילדים...

גידל את האלוף לעתיד

וילי דוידמן, מהמקצוענים האמיתיים שעלו לארץ בשנות ה־30, היה בנעוריו ספורטאי רב־גוני במועדון הספורט היהודי "בר־כוכבא" בברלין. בנוסף לאתלטיקה־קלה, עסק וילי גם בהוקי־שדה ובהוקי־קרח. בהיותו בן 16 החל לשחק טניס, בצד לימודים בביה"ס הגבוה לספורט ולחינוך גופני בברלין. עד מהרה הפך למאמן במועדונים שונים בגרמניה וב־1934, שנת עלייתו לארץ־ישראל, פנה לאימון במועדון מכבי ת"א. דורות של שחקנים גידל במועדון התל־אביבי, ביניהם גם את בנו אלעזר ("לזר"), שנים רבות אלוף ישראל. נפטר אשתקד, בשנתו ה־81.

כשעוד היה הוקי בארץ

יצחק ביגר, יליד הארץ (1918) היה במשך שנים רבות שוער קבוצת הכדורמים של מכבי חיפה ונבחרת ארץ־ישראל, אותן ייצג בתחרויות בין־לאומיות רבות במצריים, יוון ולבנון. ידוע היה גם כשוערה של קבוצת ההוקי במכבי חיפה. נהרג בידי צלף ערבי בחיפה, בפרוץ מלחמת השחרור. אחיו הצעיר, אפרים (יליד 1925) היה הוא שחיין ושחקן כדורמים מצטיין במכבי חיפה. נהרג בתאונת עבודה בנמל חיפה, בשנת 1957. זכרם של השניים הועלה בתחרויות "מפעל העשרה", לזכר עשרה מחברי מכבי ישראל, שאורגן כזמנו בידי אגודת ב.מ.עתיד.

איפה הן [illegible]

ה"ה" של החולצה שייך לוויקטוריה לרנר, ילידת מצרים, שם היה אביה מהנדס ראשי בחברת "של". ויקטוריה, ששם נישואיה היה סלאמה (בעלה, ממנהלי בנק "דיסקונט" בעבר), היא היחידה בחמישיית הנשים של הפועל ת"א, כדורסל, בשנות השלושים, שלא הגיעה לארץ מפולין. כל השאר הגיעו לקראת המכביה השניה (1935) כדי לייצג את פולין וכולן נשארו כאן, עם המאמן דב (בולק) פרוסק. ה"פולניות" זכו במקום הראשון במכביה. רחל (רשקה) באות "פ" בתמונה, נישאה לאבוש לדרמן, מאמן אתלטיקה, וכיום חייה כארה"ב. השלוש האחרונות הנראות בתמונה – כבר אינן עמנו. סוניה לוין־שמוקל (באות "ו") היתה אמו של כדורסלן הפועל ת"א והנבחרת שמעון ("צ'ינגה") שלח. פסיה קליין (באות "ע") ועדה זילברברג ("ל") נפטרו אף הן.

[illegible]

בגיל 16 כבר ייצגה את פולין בתחרויות אתלטיקה (דיסקוס). באליפות אירופה בשנת 1932 שהתקיימה בפירנצה, איטליה, נטלה את מדליית הכסף. באותה שנה היתה מועמדת לייצג את פולין במשחקים האולימפיים בלוס־אנג'לס, אך העדיפה את משחקי המכביה הראשונה. פרידה ברסון ניצחה בזריקת דיסקוס במכביה הראשונה (1932), השניה (1935) והדהימה בנצחון גם במכביה השלישית, הראשונה במדינת ישראל, שהתקיימה 15 שנים מאוחר יותר (1950). נישאה לאתלט המצטיין דוד ליכטבלאו, שהיה בזמנו אלוף הארץ בריצות הקצרות. אם לאביבה ליכטבלאו־ברבלס, כדורסלנית בין־לאומית של מכבי ת"א.

ה"ספרינטרים" של הימים ההם

המקום בו צולמה התמונה: איצטדיון המכביה בצפון תל־אביב, ערש משחקי המכביות (הראשונה והשניה). על המשטח החולי התייצבו לצילום האצנים הטובים ביותר של אגודות הספורט בתל־אביב. משמאל לימין: אריה יושע, מקבוצת ב.מ.עתיד, מאוחר יותר מזכיר מכבי ת"א במשך שנים רבות. כיום תושב קרית־שמונה; אליהו ("בובי") אטרמן, חבר אגודת מכבי צפון ת"א, שקנה פרסומו בצילומי הספורט שפירסם בעתונים השונים. היגר לארה"ב ושם היה צלם ההתאחדות האמריקנית לחובבים. אחיו, אריה, חיה אף הוא ספורטאי רב־גוני באגודת מכבי הצפון; דוד (ארוין) ליכטבלאו ז"ל, אתלט מצטיין בשורות הפועל ת"א ואלוף הארץ בריצות ל־100 ו־200 מטרים. עלה לארץ מפולין, שם היה חבר באגודת הסטודנטים היהודיים בוורשה ושם גם הכיר את רעייתו לעתיד, פרידה ברסון, אלופת המכביות הראשונות בזריקת דיסקוס; שלמה מרנץ ז"ל, מאגודת ב.מ.עתיד, רץ למרחקים מ־100 עד 400 מטרים וקופץ לרוחק. נמצא מת בדירתו לפני כמה שנים; קורט כהן, אף הוא מב.מ.עתיד, רץ בעיקר 100 מטרים, לפנים עבד בחברת המונית "אביב" בתל־אביב.

על המגרש במקווה־ישראל

קופצים לכדור, במגרש הכדורסל של ביה"ס החקלאי מקוה־ישראל, נסים קאולי מהפועל ת"א (בכובע הברט, "כדי לכסות על הקרחת"...) ויפתח זייד, בנו של השומר אלכסנדר, שמאוחר יותר נודע גם כמתאגרף מצטיין. נסים, יליד בולגריה (1919) עלה לארץ בגיל 5 וב־1934 הצטרף להפועל ת"א. עמו בקבוצה שיחקו דב (בולק) פרוסק, שלמה מגריזו, ממנהלי בנק "דיסקונט", העובד בבנק עד היום, אבנר מליקנרו, עובד עד היום כמסגר, יוסף קראוז, לימים עו"ד, יצחק יפה ז"ל וטוביה צ'כן (נראה בצילום מאחור), גימלאי של "דן", שנפטר לפני זמן קצר. קאולי, גימלאי של "אגד", פעיל עד היום באירגון חוגי כדורסל בקאנטרי־קלוב של חולון, באיגוד שופטי הכדורסל (היה שופט במשך שנים רבות) ובאיגוד שופטי הכדורגל.

3 נקודות

ברוריה ביגמן

הסכם אקדמי – בכדורסל

לחיצת היד שלאחר החתימה. דקל (מימין) וקריסטיאנצ'יץ' (צילם: נאור רהב)

מאמן הכדורסל גרשון דקל חתם לא מכבר על הסכם לפיו ייצג בישראל את האקדמיה הבינלאומית לכדורסל (בחסות פיב"א), הנערכת מדי קייץ באתר הנופש פולה, ברוויירה של יוגוסלאוויה. במקום מתקיימים מחנות האימונים של כל נבחרות הכדורסל היוגוסלאוויות וכן מחנות אימון לצעירים מכל העולם, בהדרכת מאמנים ידועי שם, ביניהם גם בכירים מארה"ב.

ההסכם נחתם עם בוריס קריסטאנצ'יץ', בן דורם של אישי הצמרת בכדורסל היוגוסלאווי כמו מירקו נובוסל ובורה סטאנקוביץ'. בוריס היה המאמן היוגוסלאווי הראשון שיצא להדריך מחוץ לארצו (שלוש שנים באיטליה). ב־20 השנים האחרונות הוא האחראי על מינוי המאמנים לנבחרות יוגוסלאוויה.

בהתאם להסכם יארגן דקל הקייץ שלוש קבוצות של כדורסלנים צעירים למחנה אימונים ללימוד כדורסל באקדמיה בפולה, שם יתאמנו עד שש שעות ביום ויודרכו בידי נובוסל, ציופיץ', טאנייביץ' ודראביצה – כולם מאמני הנבחרת הלאומית היוגוסלאווית בתקופות שונות. כן ידריכו מאמנים אמריקנים מהקולג'ים.

בעבר עברו שם חוויה דומה נדב הנפלד, אמיר כ"ץ, גלעד כ"ץ ורותם ארליך, שלמדו הרבה מאד.

״קבלן ההצלחות״ [illegible]

מאמן איוואנסקו. העדיף את הנבחרת הגרמנית על מכרה הזהב מברצלונה (צילם: נאור רהב)

כספורטאי, זכה פעמיים בתואר העולמי ואת הדרך להישג הזה, הוא מכיר איפוא היטב. היום, כמאמן, הוא שוב רוצה לזכות בתואר העולמי, הפעם כראש הצוות שלו, כמדריכו ומנווטו.

מאמן הכדורייד הרומני פיטר איוואנסקו (שחקן הנבחרת ודינאמו בוקרשט) מאמן מאז 1976 במערב־גרמניה ונחשב שם ל"קבלן הצלחות". לפני שבוע הירצה בהשתלמות מאמנים מאורגנת להפליא במכון וינגייט, בה נכחו בכל הרצאה למעלה מ־50 מאנשי המקצוע בישראל.

איוואנסקו, מכונה גם "כלב מרושע" וזכה עם קבוצת "גימרסבאך" הגרמנית – אותה אימן ארבע שנים – בשמונה תארים. בעונת 1983 זכה בכל ארבעת התארים האפשריים, במישור הארצי והבינלאומי. אחר כך העלה את "טוסס אסן" מהליגה השניה ובתוך שנתיים זכה עמה באליפות הבונדסליגה. דחה הצעה כספית לאמן בברצלונה ונשאר בגרמניה. לפני 11 חודש קיבל לידיו את אימון הנבחרת הלאומית, המצויה בדרג ב' העולמי ומאז היא זכתה במקום הראשון בכל הטורנירים שבהם השתתפה: גביע העולם והסופר־קאפ. ב־30 משחקים נוצחה רק בשלושה.

בהדגמות למאמנים הישראלים הפתיע כשגילה כי הוא נעזר בבובות ענק – ברומה לאלו שניתן למצוא בחלונות ראווה של חנויות בגדים.

פסח על הכנרת

מחנה אימונים בינלאומי בחתירה נערך בחופשת פסח בחוף בית־ירח, בכנרת. 60 חותרים ניצלו מידי יום, ששה ימים, שש שעות ביום, את הכנרת לאימונים. הציוד הובא ממועדון השייטים בת"א.

מחצית מהחותרים היו אורחים מאנגליה, חברי ארבעה מועדונים, שחלקם באו להחזיר ביקור, לביקור ישראלי באנגליה לפני כארבעה חודשים. בין הישראלים היו במחנה גם הבכירים דני רוטנברג ואילן טבצ'ניק.

החותרים בכנרת. 6 שעות, 6 ימים. (צילם: ליאון מינסטר, טבריה)

שגעון פרטי

האב והבן גדות. רצים למרחקים ארוכים (צילם: עדי אבישי)

בין מסיימי הקפת התבור, השנה, היה גם עדי גדות בן 10 מרמת־השרון שעבר 11 ק"מ ב־59:10 דקות, ודורג 71 מ־200 רצים. הוא נסחף ל"שגעון הריצה" בגלל אביו, מוטי, חבר במועדון הרצים איילות הר"ץ יחד עמו כשנה ומחצה. באחרונה, בכל מירוץ, מקדים הבן את אביו – עד כדי ק"מ אחד.

בכל תחרות, כמעט, חוזרת אותה תמונה: המארגנים, חוששים ליטול סיכונים, מסרבים לשתף ילד בגיל זה בריצות ארוכות. אז שולף האב אישור רפואי, חותם על אחריות אישית והכל מסתדר. את האישור השיג אחרי כמה "היתקלויות" מהסוג הזה. לכן נטל את בנו לבדיקת במעבדה לרפואה ספורטיווית שבמכון וינגייט ושם נמצא שהילד בכושר גופני מצוין ורשאי לרוץ.

מוטי גדות מודה שזהו שגעון פרטי וחש לדבריו שהוא מגדל כשרון בקנה מידה ישראלי. הבן, לעומתו, חושב דווקא על טניס ובעדיפות שניה על כדורסל. ■

התעמלות – ענף תובעני הדורש מהעוסקים בו השקעה ומאמץ אדירים – אבל לתקשורת לא איכפת. זו, ברישעותה, נזכרת בהתעמלות רק כשלימור פרידמן, למשל, נושרת מהקורה בשידור חי מלוס־אנג'לס ■ אז להבדיל מזה – הנה סיפור חיובי: על נבחרת העתודה, שמתאמנת בהדרכת זוג עולים מרומניה ועל אחת מהן, רק דוגמא – הילה אהרון שמתאמנת ששה ימים בשבוע ■ עדיין לא מאיימת על הצמרת אבל אופטימית ונהנית

המתעמלות באולם האימונים שלהן בוינגייט (שני המבוגרים בחבורה הם המאמנים מיחאי וסילבי בריש טיאן)

המחוננות

משה גורלי

הילה אהרון, בת 12, מכורה להתעמלות. יש משהו מעורר הערצה בהתמסרות זאת לענף שלא נדיוק גומל כבוד ויקר לעוסקים בו. ענף תובעני מאין כמוהו. עשרות שעות בשבוע, משברים פיזיים ופסיכולוגיים, ויתור על חיי חברה וחוסר תשומת לב תקשורתית. מתי מתעוררת התקשורת? – כשלימור פרידמן, למשל, נשרה מהקורה בלוס־אנג'לס. איזו תגיגה למפיקי הרעל והציניות בעיתונים.

כעת ליגת הכדורגל בפגרה ואפשר להגניב מבט לוינגייט, לעבודה הקשה של הילה וחברותיה. שש פעמים בשבוע, ארבע שעות כל יום, מגיעות 14 בנות נבחרת העתודה של ישראל להתאמן במסגרת החדשה שהקימו מיחאי וסילבי ברישטיאן, שעלו מרומניה, שם היו מאמני כוכבות ההתעמלות של מדינה זו.

מיחאי: "התחלנו לעבוד בישראל במתכונת קשה זו, לפני כשנה, לאחר שהצלחנו לשנות את הגישה המנטאליות המקומית לענף. אולם הקצב הזה הוא בערך החצי ממה שדרוש כדי להיות בצמרת העולמית. בכל מקרה, הרמה של העתודה משתווה ואף עולה על זו של הנבחרת הבוגרת".

בינתיים הסיפור לא מתמקד בהישגים ספורטיביים אלא במסגרת, במאמץ, בהשקעה ובמסירות של כל הנוגעים בדבר. הילה, למשל, מסיימת את לימוריה בשעה 1 ובי3 היא כבר על ההסעה המשותפת לוינגייט. שיעורים מכינים בדרך ולבחינות מתכוננות הבנות ביחד. לפני שאורגנה ההסעה, התחלקו ההורים, ביניהם, בנטל. גם היום הם משתתפים במימון הנסיעה. בכלל, ההורים הם חלק בלתי נפרד מהסיפור ואולי הם־הם הסיפור עצמו. כשאביה של הילה, כדורי אהרון, רואה בפעם האלף את בתו בוידיאו מבצעת תרגיל על הקורה הוא עדיין חושש שתיפול.

האם, פרידה: "למה כל הזמן כותבים על כדורגל וכדורסל. את מי זה מעניין? תבוא פעם לראות את הבנות. שעות אפשר להסתכל עליהן". ואמנם, היום בעידן הוידיאו, רואים ההורים הגאים את הבת במשך שעות.

בבת־מצווה ב"טוקסידו" נתגה הנבחרת הופעה נאה של תרגילי קרקע. בכל אירוע משפחתי גדול של אחת הבנות, מופיעה הנבחרת המוזמנת אף לפתיחות חגיגיות של מת"נסים וכיו"ב. אולם, עם כל הכבוד, אנו מעוניינים בספורט ובהישגים.

המאמן ברישטיאן: "אתה שואל על כוכבות? מכל אחת מהבנות יכולה לצאת כוכבת, אבל לא בשנה הקרובה. הילה היא אחת הטובות. יש לה אופי והיא רצינית וחרוצה. בעסק הזה, הכשרון לא מספיק, צריך בעיקר עבודה קשה".

הילה אהרון: אבא עדיין חושש שתמעד

הילה עובדת קשה, אבל גם נהנית. מדי פעם מוזמנת נסיעה לחו"ל וחוץ מזה: "אני לא מרגישה שאני מפסידה משהו: מתכוננת להמשיך באותו הקצב". בנימה מרומזת יותר מצביעים במשפחת אהרון על אולימפיאדה, כיעד אפשרי. תוחלת החיים הממוצעת של מתעמלת מסתיימת בגיל 18 ובטווח קיום ספורטיבי קצר זה, אולימפיאדה היא הסיפוק ההולם היחיד לאין־ספור שעות התירגול. בינתיים מתרכזת הילה ביעדים צנועים יותר – אליפות ישראל, לפני שנתיים, מקום ראשון בדרגה ה', אח"כ מקום 3 בדרגה ד' וכעת תסתער על דרגה ג'.

הילה צמחה ב"אימפריה" שטיפחה ארנה שי בהפועל ת"א. להתעמלות הגיעה מהבאלט, משם הביאה עמה את התנועה העדינה והחיננית, שיחד עם הסרטים הארומים על שני ה"קוקו" וה"חיינדאלער" הטבעיים שמאפשרים גילה הצעיר, באים לידי בטוי במקצוע החזק שלה – קרקע. גם הדיוט כמוני מבחין בהשפעה ניכרת של המודל הקופצני ששווק לפני מספר שנים בידי ילדות הפלא הצעירות מרומניה. המאמנים מיחאי וסילבי מכירים זאת היטב, ממקור ראשון, הם טיפחו שם את המוצר הזה.

הילה לומדת בכיתה ו' בבית־הספר שאול אביגור ברמת־גן. על אביגור ופעלו הברור, לא שמעה מימית אבל האם פרידה גאה בהצטיינות בתה בלימודים; כמובן שהיא מייחסת זאת להתעמלות: "ההתעמלות מפתחת אישיות בוגרת ועצמאית יותר, אך בעיקר מפתחת ריכוז וכושר קליטה שבעזרתם משיגים את הציונים המעולים ביותר".

מי עוד בקבוצת המחוננות? – במיניבוס שמגיע לוינגייט מהדרום באותן אדווה גלסנר, רותי גרופר, עדי אבן־צור, קרן שיש, שרון שפר, מיכל שחף והילה אהרון. במיניבוס מנתניה שגית עמרם, אדווה בוצן, כרמית בורגון ומאיה אלון ובמיניבוס מהצפון קרן להב ורותם אמזה.

יתכן שעוד נשמע עליהן. ■

אלכס דורון

בעוד תשעה ימים, רק 6־7 משחקים לכל קבוצה, תסתיים העונה הרגילה ומיד אחר כך יחל הפליי־אוף, ה"אקשן האמיתי" בליגה. כבר עתה ברור שיש לצפות לזעזוע עמוק ב...ספרי השיאים של הנ.ב.א. כמה מהם כבר שופרו ואחרים מאויימים וישופרו בחלק השני של העונה.

דני איינג' מבוסטון ניפץ את השיא בסלי־3 בעונה כשהשחיל את הסל ה־93 שלו, עוד באמצע פברואר נגד הלייקרס וכך שיפר את השיא הקודם של דארל גריפית מיוטה שנקבע ב־1984/5. הוא גם שיפר כבר את השיא האחר של גריפית בנושא הזה – 257 נסיונות סלי־3 בעונה, גם הוא מ־85'. השיא החדש ייקבע רק לקראת השבוע השלישי של אפריל. אגב: אינג' פיתח שיא מיוחד – סלי־3 אחד לפחות, בכל משחק. אלא ששיא זה נשבר באמצע החודש שעבר, בידי מייקל אדאמס מדנוור שקבע 24 משחקים רצופים עם סלי־3. הוא עשה זאת 43 שניות מסיום ההארכה נגד פורטלנד. איינג' קבע 23.

90 אחוז בעונשין

מארק פרייס מקליוולנד הוא בדרך לשיא דיוק חדש בסלי־3. את השיא הנוכחי, מהעונה הקודמת, של קיקי וואנדרווי מפורטלנד – 48.1 אחוז (39 מ־81 נסיונות) – הוא למעשה כבר שיפר כשהעמיד את הישגו על 55 מ־111 (49.5 אחוז) ואם לא תחול אצלו נסיגה בעניין הזה, נראה ב־23 באפריל, במשחק האחרון של הקאוואלירס נגד פילדלפיה, שיא חדש.

זו תהיה, כבר רואים זאת, עונה מאד מרשימה בקליעות עונשין. ג'ק סיקמה ממילוואקי עם דיוק של 92.3 אחוז ולארי בירד מבוסטון עם 91.0 אחוז הם מעל כולם. ביל לימביר מדטרויט ו־וואלטר דייויס מפניקס הם בעלי דיוק של 89.6 אחוז. מעולם קודם לכן בהסטוריה של הליגה לא היו שלושה שחקנים שקלעו בדיוק כה רב (בתחום 90 האחוז).

ג'ון סטוקטון מיוטה ורוי טארפלי מדאלאס מנסים גם הם להשיג מה שלא הושג מעולם בעבר. סטוקטון הוא עתה ה"מלצר" הראשי, עם 12.4 אסיסטים בממוצע וגם 2.8 חטיפות (מדורג שלישי בעניין הזה) ו־56.3 אחוז בדיוק מהשדה (מדורג כאן שישי). הוא עשוי להיות הראשון בתולדות הליגה שיסיים את העונה בראש שלוש קטגוריות אלו. טארפלי מדורג שישי בריבאונדים (11.5) ועשוי להיות הכדורסלן הראשון בהסטוריה שיהיה בצמרת ה"קוטפים", כשאיננו נמנה על החמישיה הפותחת של קבוצתו...

מג'יק מהלייקרס, עם 11.8 בממוצע, עומד לזוז למקום השלישי ברשימת מוסרי האסיסטים של כל הזמנים. הוא כבר צבר 6859 ובכך חלף על פני ג'רי ווסט (כיום מנהלו בלייקרס) שצבר בקריירה שלו 6238 ונאט ארצ'יבולד 6476. מג'יק סגר את הפער עם גאי רוג'רס 6917 ובוב קוזי 6955. להזכירכם: ביג או, אוסקר רוברטסון הוא ראש וראשון במוסרי הכדורים לסלים עם 9887 בכל הקריירה שלו. שני לני ווילקנס 7211.

וא־פרופו ביג־או: השיא שלו כ"רוקי", 690 אסיסטים בעונת 1960/61 גם הוא לפני ניפוץ, בידי תגלית העונה, מארק ג'קסון, נווט הספינה של הניקס שכבר רשם באמצע החודש שעבר 569 אסיסטים ועל פי הקצב שלו, ישיג את השיא החדש. יש לו לג'קסון גם 138 חטיפות והוא בדרך לשבור את שיא החטיפות של רוקי, 211, של דאדלי ברידלי מאינדיאנה מעונת 1979/80. ג'קסון כבר רשם לזכותו שלוש זכיות מתוך ארבע שהוענקו עד כה כ"רוקי החודש". בדראפט הוא היה בחירה 18 ונוכח הצלחתו יש רבים התוהים אם איכותם של ציידי הכשרונות של הליגה, אינה פגומה. המומחים סבורים שהיה ראוי למעמד גבוה יותר וכך לקבוצה טובה יותר...

הגברת הראשונה של אמריקה, נאנסי רייגן, המגינה יכולתה ב...הטבעת כדור לסל. במהלך סיור ב־11 ערים שלהן קבוצות בנ.ב.א., השתתפה גב' רייגן במסע הסברה למלחמה בנגע הסמים בקרב הנוער, תחת הסיסמא: "אמור רק לא". באולמה של אינדיאנה התמודדה הקבוצה המקומית עם פילדלפיה ונאנסי נקראה להניח את הכדור בתוך הסל, כמו בהטבעה (דאנק). וויימן טיסדל מאינדיאנה וצ'ארלס ברקלי מפילדלפיה (מימין) סייעו לרעיית הנשיא במבצע.

מנפצי השיאים

נותרו תשעה ימים בלבד להשלמת הליגה הרגילה וכבר יש בה כמה שיאים אישיים מיוחדים: בסלי־3, בקליעות עונשין, ב"משולשים" ■ אבל השיא הגדול הוא של אחד הצופים שבתוך שנתיים זכה פעמיים בפרס מיוחד במינו

הפריחה של טים

ומשהו אחר: מאז הובא ויליס ריד לניו ג'רסי נאטס כדי לשמש כאן מאמן, פורח שם שחקן אחד: הסנטר טים מקורמיק, לשעבר מפילדלפיה. לפני שריד נחת בניו ג'רסי, קלע מקורמיק לא יותר מ־18 נקודות בכל העונה. אבל כבר אחרי ארבעה משחקים ראשונים, שלושה מהם היו נצחונות מפתיעים, הבחינו רשמי הנתונים בכך שמקורמיק הוא עכשיו שחקן אחר: קלע 16 נקודות וגם קטף 13 ריבאונדים נגד הקליפרס, 23 נקודות בנצחון המדהים נגד בוסטון, 20 נקודות נגד הניקס ו־25 בהפסד ליוטה. מקורמיק: "ריד יודע איך גבוהים צריכים לשחק".

צופה מאושר

הסיפור המשעשע של החודש: ג'ו אוסיסק בן 36 רואה חשבון של חברת יבמ מניו ג'רסי, הוא אוהד של פילדלפיה. פעמיים בשנתיים האחרונות נחמול מזלו. הוא רכש תוכניה למשחקי ה־76' ופעמיים עלה שמו בגורל. כדי לממש את הפרס שהובטח לו היה עליו להתייצב בקו האמצע של ה"ספקטרום" ולקלוע משם לסל. בפעם הראשונה, כשהצליח בכך, במארס 86' הוא זכה בכרטיס טיסה ונופש לפלורידה ובפרוות שועל לרעייתו. בחודש שעבר הוא חזר על כך ושוב זכה בכרטיס לפלורידה וגם ב... עגלת ילדים.

הוא סיפר כי לא היה שחקן בקבוצה מסודרת אך יש לו לוח סל בכניסה לביתו, לאימוני שעשוע "אבל מעולם אינני מתאמן בקליעות מ־15 מטר. כשביקשו ממני להדגים איך אני עושה זאת – התחטאתי, אבל ב'ספקטרום' מול המצלמות הוצא הלך לי קלף משוגע".

אגב: הפרס הבא שמעמידה פילדלפיה לצופה שיצליח לקלוע ממחצית המגרש הוא ג'יפ. המועד האחרון לכך – 21 באפריל בבית נגד ניו ג'רסי. ■

הפועל גולן ירושלים (כתות ח'). עומדים מימין: שי אהרונוף (עוזר מאמן) עופר דון (מאמן), אורי נורן, דורון גוטליב, גיא כהן, גיל ווייד, אורן שדה, רפי דהאן, רפי פולק, סהר גרנות. כורעים: מיקי אוטליוו, ערן רודלפסון, עמיר נוימן, רונן מנצורי, איתי סלונים, חיים רביב, מאיר ברגיג.

התפתחות מפתיעה במחוז ירושלים: האליפות תוכרע, קרוב לוודאי, במשחק שלישי בין מכבי (אלופת החורף) להפועל גולן (שהפתיעה וניצחה את מכבי בסיבוב השני) ■ נס־ציונה בדרך לתואר שני רצוף

צבי גלפרין

משחק שלישי יכריע

מכבי ירושלים, אלופת החורף במחוזה, הופתעה על ידי המדורגת במקום השני, הפועל גולן ירושלים, ונוצחה במגרשה של האחרונה 41–58. הפסד זה יצריך, קרוב לוודאי, משחק שלישי ומכריע בין שתי הקבוצות לקביעת אלופת המחוז.

במחוז שורק עשתה קבוצת הילדים של נס־ציונה צעד חשוב לקראת זכיה שניה ברציפות בכתר, לאחר שניצחה את עירוני־רחובות 61–35. בשפלה ניצחה אלון גבעתיים, המובילה, את הדולקת אחריה מכבי צפון רמת־גן, 45–35, תוצאה שתזכה, קרוב לוודאי, את אלון גבעתיים באליפות.

בליגת הילדות מחוז חיפה ניצחה שרות־ים את יריבתה בצמרת הפועל מחוז חיפה 49–34 והגבירה סיכוייה לבכורה.

יתר התוצאות כפי שנמסרו מאיגוד הכדורסל:

● גליל עליון: ג. עינות ירדן – מל־כיה 32–48, דפנה – קרית שמונה 29–64, הגושרים – מטולה 15–72, נאות מרדכי – סאסא 21–75.

● עמק הירדן: מכבי טבריה – רמת גולן 13–61.

● בית־שאן: שדה־אליהו – בית־שאן 41–49.

● העמקים: דוברת – עוגר עפולה 43–48, הרי אפריים – נהלל 36–57, שומריה – יקנעם־מגידו 16–89, קישון־העמק – קרית טבעון 48–58.

● מפריץ: אליצור עכו – מכבי כרמיאל 55–67, בני־ביאליק – משגב 37–47.

● חיפה: כפר גלים – אליצור שלום קרית־אתא 25–52, קרית־ים – חיים חיפה 15–54.

● חדרה: גן שמואל – מכבי חדרה 33–70, גבעת אולגה – בית"ר בנימינה 24–43.

● שומרון: כפר ויתקין – גבעת חיים איחוד 38–48.

● נתניה: תפוז אבן־יהודה – קוכה נתניה 26–32, בני בית־יצחק – אבן יהודה 42–44, חרות – הפועל נתניה 43–50, שפיים – כפר־חיים 23–36, אליצור מ.ס. נתניה – אליצור נתניה 16–72.

● שרון: שקר רעננה – חרוב רעננה 62–65.

● פתח־תקוה: הפועל הרצליה – כלנית הוד־השרון 15–80.

● תל־אביב א': מרכז רמת־גן – נוה דוד רמלה 55–74, הוד השרון – אשכול פ"ת 40–49, מכבי דרום ת"א – בני יהודה 43–75.

● תל־אביב ב': מכבי דרום בת־ים – שלום רמת־גן 36–47, נרקיס הוד־השרון – הדס חולון 43–51, אליצור נוה־דוד רמלה – אתרוג גבעתיים 47–49.

● שפלה: מכבי צפון ת"א – בני־יהודה רוקח 24–42.

● מרכז: ניצן ראשון־לציון – "הרצל יהוד 29–72, ניצן ראשל"צ – יהוד 26–60, מכבי צפון בת־ים – רמת אפעל 36–60.

● שורק: רימון ראשל"צ – גבעת ברנר 38–48, מכבי רחובות – אריה נס־ציונה 26–37.

● דרום א': גדרות – כניה 29–66.

● דרום ב': קרית־גת – זית שער־הנגב 34–54, גפן שער הנגב – גת 47–68.

ילדות

● צפון: דפנה – כפר סולד 32–25, דפנה – נאות מרדכי 32–42, דפנה – גדרות 27–47, גדרות – נאות מרדכי 33–34, גדרות – מטולה 17–33, מטולה – חוקוק 15–24, הפועל דפנה – חוקוק 24–38.

● העמקים: בקעת בית־שאן – שדה אליהו 29–47, גליל תחתון – שדה אליהו 30–49, עמק הירדן – שדה אליהו 22–36, עין־חרוד איחוד – ניר דוד 16–70, בית אלפא – בקעת בית־שאן 71–23, בית אלפא – גליל תחתון 25–53, גליל תחתון – עמק הירדן 42–45, עפולה – עמק הירדן 23–41, ניר דוד – בקעת בית־שאן 28–32, הפועל בית אלפא – שדה אליהו 10–69.

● חיפה: שרות ים – יפעת 26–47, שרות ים – נהריה 12–74, יפעת – בית יצחק 44־24, יפעת – מחוז חיפה 21–35, יפעת – קישון עין־דור 24–50, גבעת חיים – בית יצחק 35–38, עין־דור קישון – נהריה 27–41, שרות ים – עין דור קישון 32–69, בית יצחק – נהריה 34–35.

● מרכז: כפר הס שפיים – רמת־חן 22–65, אליצור בני־ברק – רמת־חן 29–33, בני הרצליה – חירות 0–2 (טכני), מכבי רעננה – אליצור רמת־גן 35–44.

● דרום: אליצור קרית־אונו – אליצור חולון 36–38, אליצור קרית־אונו – בני יהודה רוקח 24–41, אליצור סלע ראשון לציון – אליצור חולון קרית שרת 12–80, הפועל ים – בני יהודה רוקח 24–27, אליצור חולון – הפועל ים 17–33, אליצור ראשון־לציון – יהוד 33–61, ירושלים – חולון / קרית־שרת 27–30, אליצור חולון – אליצור ראשון־לציון 36–52. ■

SPALDING

נעלי כדור סל מקצועיות
מידות 36-49
★ היבואן בישראל: טל־גל בע"מ, רח' הכדור 4, נתניה 053-336282

תחזיטוטו

שישו שכטמן

3.5 מיליון

אחרי ה־2.5 מיליון של בורגיל מקרית גת יש לנו שלושה וחצי... חישבו את זה בדולרים, מארקים, לירות – איך שאתם רוצים – זה כל־כך הרבה כסף שפשוט אי אפשר לתפוש זאת.

בעידן 14 המשחקים בטוטו, עונה שניה בלבד, יכול משתתף אחד לקחת את כל הקופה. מי שלא מאמין, יכול ללכת לשאול את בורגיל... גם אם יהיו עשרה מנחשים, יקח כל אחד לפחות 350 אלף ש"ח.

מאחר שתוחלת הרווח עולה עם הפרס, הגדלנו קצת את ההצעה הגדולה, השבוע. שימו לב: מוצע לשלוח ב־2 טפסים נפרדים, כדי שלא יהיו יותר מ־432 טור בטופס. בהצלחה.

תחזית למחזור טוטו 33

1. **מכבי חיפה – מכבי נתניה.** בחודש האחרון, מאוחר לכל הדעות, החלה חיפה לשחק כמו שהיא יכולה: חופשי, תוקפני ויפה. נתניה לעומתה, בלחץ – עקב המירדף המתמשך עם הפועל ת"א – ואינה מצליחה לתפקד. בטוטו זה משולש "קלאסי".

2. **כפ"ס – בני יהודה.** תיאורטית, מסוגלת עדיין בני יהודה להשתלב בפליי־אוף העליון. מעשית, קשה להאמין שדווקא היא, הקבוצה האחרונה "במועדון 29 הנקודות", תצליח בכך. כפ"ס לא הפסידה העונה במגרשה ואולי הפעם לראשונה... 1, 2.

3. **הפועל ת"א – הפועל פ"ת.** הבימיים נראים עדיפים לאור העובדה שפ"ת משחקת השנה טוב בעיקר במגרשה: מ־10 נצחונות, רק אחד הושג במשחק חוץ. הפועל ת"א מפתיעה את הליגה ואת עצמה במיקומה הגבוה. 1,

4. **מכבי ת"א – הפועל באר שבע.** מכבי ת"א היתה מוכנה להתחלף עם באר־שבע במיקום הטבלה... למרות זאת זו לא העונה שלה (מה יהיה הסוף עם אגודת הפארז). תשחק היטב בתקווה לנס. כנראה שתנצח. הסוליסט הראשון בטוטו 1.

5. **בית"ר ת"א – שמשון ת"א.** לדעתנו המשחק שכדאי לראות השבת. שתי הקבוצות צמודות בטבלה, עם נקודות ויחס שערים דומה. שתיהן משחקות יפה ופתוח ובמשחק יובקעו וודאי שערים רבים. כל תוצאה אפשרית.

6. **מכבי פ"ת – בית"ר ירושלים.** למי ששכח, בית"ר היא האלופה שלנו. לאור משחקיה באחרונה, קשה ממש להאמין, מכבי פ"ת הפתיעה מאד בשבת כשצברה נקודה. "לא כל יום פורים"... בית"ר תנצח בלי בעיות. סמנו 2 ועברו למשחק הבא.

7. **חולון – לוד.** חולון עלתה השנה ללאומית ושיחקה כשווה מול שווים נגד כל קבוצות הליגה. ברוב המשחקים, גם כשלא ניצחה, היתה עדיפה על יריבותיה. לוד נפרדת מהליגה ויי־קח זמן רב עד שתחזור. הסיבה העיקרית: ב־12 משחקי חוץ השיגה 2 נקודות... 1, X יספיקו בהחלט.

8. **בית"ר נתניה – הפועל חיפה.** שמח בצמרת הארצית (הפועל חיפה) ומאד מאד שמח בתחתית (בית"ר נתניה). המארחים לא ירצו לרדת ליגה נוספת, תוך שנה. משולש ולא פחות. חיפה ניצחה בסיבוב הראשון 0-2.

9. **עמידר – בתיים.** בת־ים הגיעה רק השנה לליגה הארצית, עמידר כבר היתה בכל הליגות... מי שרוצה לדעת מה לסמן, צריך רק להסתכל בטבלה: פחות ממשולש לא יספיק. (1-0 לבת־ים בסיבוב הקודם).

10. **הפועל ירושלים – הפועל יהוד.** שבועיים ברציפות לא ניצחה הפועל ירושלים מה שלא קרה מתחילת הליגה. שבוע שלישי זה לא יקרה והייתי רוצה לשמוע את "הסטופר" של שייע לפני המשחק... 1 סולו.

11. **יבנה – הפועל ר"ג.** (1-0 ליבנה בראשון). כנראה שבשביל שתי הקבוצות הליגה, עם הפליי־אוף או בלי הפליי־אוף, נגמרה. ליבנה במגרשה עדיפות על כל קבוצה אבל במשחק חופשי כמו שבוודאי יהיה, כל תוצאה אפשרית.

12. **חכה – שעריים.** שתי הקבוצות ניצחו בשבת שעברה ושתיהן לאחרונה משחקות לא רע. חכה נלחמת על מקום בליגה ושעריים במגרשה פשוט משחקת היטב. משולש אותו בטופס.

13. **טבריה – יפו.** טבריה לא מרגישה בעצמה ד"מזייפת" באחרונה. יש ספגה תבוסה בשבת אבל שובו של איציק זוהר להרכב עושה אותה קבוצה אחרת. באנגליה ליברפול לקראת "הדאבל" וליברפול שלנו (טבריה) חזרה מה שהיא מסוגלת. אנחנו מאמינים בניצחון שלהם ובסימון 1 בטוטו.

14. **חדרה – עכו.** לשם שינוי, המשחק האחרון בטופס קל לניחוש. חדרה באחרונה במצב־רוח של רביעיות וחמישיות ועכו כבר במצב רוח של ליגה א'. מי שמחפש הפתעה עצומה ירשום גם איקס. לנו 1 מספיק.

הליגה הלאומית
(לאחר 25 מחזורים)

1.	מכבי נתניה	26-41	47
2.	הפועל ת"א	17-27	46
3.	כפר־סבא	22-28	40
4.	שמשון	21-30	38
5.	הפועל פ"ת	30-36	38
6.	בית"ר ת"א	22-31	36
7.	באר־שבע	16-19	35
8.	בית"ר י־ם	34-30	31
9.	צפרירים	23-21	30
10.	מכבי ת"א	27-32	29
11.	מכבי חיפה	28-30	29
12.	בני יהודה	17-18	29
13.	הפועל לוד	52-16	18
14.	מכבי פ"ת	37-13	13

הליגה הארצית
(לאחר 25 מחזורים)

1.	הפועל י־ם	27-48	54
2.	הפועל חיפה	14-26	52
3.	טבריה	33-50	47
4.	הפועל חדרה	35-44	37
5.	מכבי יבנה	25-27	37
6.	שעריים	32-32	35
7.	הפועל ר"ג	27-24	35
8.	הפועל יהוד	36-36	32
9.	מכבי יפו	26-22	31
10.	חכה	29-25	28
11.	בית"ר נתניה	35-24	26
12.	בת־ים	32-25	25
13.	רמת עמידר	38-24	24
14.	הפועל עכו	37-29	18

מרכז ספורט ונופש
פתיחה חגיגית
ביום העצמאות למדינה 21.4.88
מבצע אפריל
מנויים
כולל:
*רחצות ליליות.
*סרטים ליליים.
*הנחות באירועים והופעות.
*הנחות בהרשמה לקייטנות ושיעורי שחיה.
שימוש במגלשות – חינם!
• 10% הנחה למביא מודעה זו!
לפרטים טל: 03-338031

הצעות השבוע

שיטות מלאות

	סולידי 1	x	2	הפתעות 1	x	2	הגיוני 1	x	2	לעשירים 1	x	2
1		X				X	X			X	X	
2		X				X	X			X	X	
3	X	X			X		X	X		X	X	X
4	X	X		X		X		X	X	X		
5		X			X	X		X			X	
6			X	X		X	X		X			X
7	X		X			X	X			X		
8	X	X			X	X	X	X				X
9	X	X			X	X		X		X	X	X
10	X			X			X	X		X	X	
11	X				X	X	X	X		X	X	
12		X		X			X		X		X	
13	X					X	X	X		X	X	X
14	X				X		X			X		
שלשות	–			–			–			3		
כפולים	5			6			8			4		
טורים	32			64			256			432		

שיטה מצומצמת

	1	x	2
1	X	X	X
2	X		X
3	X	X	
4	X		
5	X	X	X
6			X
7	X	X	
8	X	X	X
9	X	X	X
10	X		
11	X	X	X
12	X	X	X
13	X		
14	X		

שלשות 6
כפולים 3
טורים מלא 5832
טורים בשיטה המצומצמת [illegible]

	1: 1	x	2	2: 1	x	2	3: 1	x	2	4: 1	x	2	5: 1	x	2	6: 1	x	2	7: 1	x	2	8: 1	x	2	9: 1	x	2
1	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X
3	X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X	
4	X			X			X			X			X			X			X			X			X		
5			X		X		X					X		X		X					X		X		X		
6			X			X			X			X			X			X			X			X			X
7	X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X		X	X	
8		X		X					X	X					X		X				X		X		X		
9	X					X		X			X		X					X			X		X		X		
10	X			X			X			X			X			X			X			X			X		
11	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
12			X			X			X		X			X			X		X			X			X		
13	X			X			X			X			X			X			X			X			X		
14	X			X			X			X			X			X			X			X			X		

יצוג מרשים לקבוצות התל־אביביות בטורנירי הגביעים הארציים למקומות עבודה ■ המטרה: הגביעים עצמם – והופעה בספורטיאדה

אלפים מעובדי בנק לאומי ובני משפחותיהם משתתפים בצעדות המאורגנות על ידי מרכז הפועל במשך השנה. בצעדת ירושלים האחרונה זכתה הקבוצה הייצוגית של הבנק במקום הראשון. בתמונה: בראש הצועדים, מימין לשמאל: המאמן מהש יששכר, נושא הדגל דן שורק והאחראי על הספורט בבנק, טוביה אלון

אבנר הוברמן
מנהל המחלקה הארצית לספורט במקומות עבודה במרכז הפועל

רמה גבוהה בטורניר הארצי

רועי בן־נתן

טורניר הגביעים הארציים לשנת 1988, של המחלקה לספורט במקומות עבודה במרכז "הפועל" מגיעים עתה לשלבי הגמר. הייצוג הנכבד שיש לקבוצות המחוז, תוך גילוי רמת משחק גבוהה ומאבקים עיקשים, אך ספורטיביים – נותנים תקווה להופעה מרשימה ולהצלחות.

המשחקים על הגביעים הארציים, נערכים במכון וינגייט, כאשר היעד הוא הספורטיאדה שתהיה באילת. שני האירועים מפגישים את אלופות המחוזות למשחקי אלוף האלופים.

● כדורגל (גביע מזכ"ל ההסתדרות): לחצי הגמר הגיעו חברת חשמל ת"א ועירית ת"א. בדרכה לשלב חצי הגמר ניצחה חברת חשמל את ישקר מעליות 2–0. בשמינית הגמר גברה חברת החשמל, תוך מאבק צמוד ועיקש, על בזק תקשורת ב"ש 6–5 (בבעיטות 11, לאחר 3–3) ובדרכי של קבוצות חברת החשמל, ברבע הגמר, ניצחה ת"א את חדרה 2–0 משעריו של אהרון גיטלמן. בחצי הגמר תפגוש חברת החשמל ת"א את פרוטרום מעכו.

עירית ת"א ניצחה בשמינית הגמר את תעשיה אווירית ת"א 1–0. ברבע הגמר הביסה ת"א את עירית בת ים 5–1 משני שערים של נסים מדמון, מנוסה גורדנה, אהרון איתן ויעקב קצב 1 כ"א. בחצי הגמר תפגוש עירית ת"א את המנצחת בין חברת חשמל אשדוד לעירית ב"ש.

● קט־רגל (גביע יו"ר האגף לאיגוד מקצועי): ברבע הגמר ניצחה בל"ל מ. ת"א את עירית ת"א, מחזיקת הגביע, 3–2 לאחר שעירית ת"א הוליכה במחצית 2–0. המשחק היה "שידור חוזר" לגמר הספורטיאדה הבינלאומית שהיתה אשתקד באילת ובו ניצחה עירית ת"א. קבוצות הקט־רגל של בלל מ. ת"א ועירית ת"א הן מהטובות בישראל ומציגות רמה של ליגה לאומית. בדרכן לרבע הגמר ניצחה בל"ל מ. ת"א את הסנה ת"א 1–7. בחצי הגמר תפגוש בל"ל מ. ת"א את צי"ם אשדוד.

● כדורסל (גביע האגף לצעירים, נוער וספורט): חברת השמירה ת"א, אגד מחסן מרכזי ת"א וחברת החשמל ת"א, מגלות עליונות בולטת, כהציגן רמה גבוהה. בשלב המוקדם ניצחה אגד מ.מ. ת"א את מטה ארצי ירושלים 47–37. חברת השמירה ת"א גברה על את רפא"ל חיפה 47–65, חברת חשמל ת"א, במחזיקת הגביע, עלתה אוטומטית לשמינית הגמר ובו ניצחה את בזק תקשורת־צפת 31–64. אגד מ.מ. ת"א ניצחה את חשמל אשדוד 52–79. חברת השמירה ת"א – צים חיפה 63–45.

ברבע הגמר ניצחה אגד מ.מ. ת"א את בתי זיקוק חיפה 62–75. חברת השמירה ת"א – בזק ב"ש 21–60; חשמל ת"א – אל־על 42–61. בחצי הגמר יפגשו חברת השמירה – אגד מ.מ. ת"א וחשמל ת"א – תעשיה אוירית־יצור.

● כדורסל נשים (גביע מזכ"ל נעמת): מאבקים צמודים מאפיינים השנה את המשחקים. תעשיה אוירית, מחזיקת הגביע, מצאה עצמה בהתמודדות קשה על הזכות להופיע במשחקי הגמר. יריבותיה הן בזק תקשורת ת"א וקנטרי קלאב ת"א. ■

כל התוצאות

להלן תוצאות המשחקים בליגה למקומות עבודה של הפועל מחוז ת"א, בכדורגל, כדורסל וקט־רגל, כפי שנתקבלו מהועדה המארגנת:

● כדורגל: בל"ל מ. – דן ת"א 0–1, קנטרי קלאב – בזק תקשורת 2–2, תעש ת"א – בנק דיסקונט 1–0, תנובה – קואופרטיב דן 0–0, הבנק הבינלאומי – ידיעות אחרונות 1–4, מס הכנסה – מלווה דן 2–0, קואופרטיב דן – משרד הבטחון 1–3, בזק תקשורת – תעש ת"א 3–1, סהר – תנובה 2–1.

● כדורסל: קואופרטיב דן – כלל מערכות 48–63, בל"ל מ. – אגד מחסן מרכזי 57–43, בזק תקשורת – ויזת 47–46, בנק הפועלים – דן ת"א 61–51, תעש ת"א – הסנה 33–52, י.ב.מ – תעא. ברק 41–47, בלל אזור ת"א – ירקון טורס 54–37, מתנס נוה חן – משטרת איילון 52–38, מנורה – מרכז ס.ק. שלום 30–32.

● קט־רגל: הסנה – י.ב.מ 3–3, דיגיטל – גזית 0–0, תדיראן – כור מתכת/חמת 2–0, מחשוב מערכות – מ.ר.א 1–2, מכון התקנים – בזק ג' 1–1, מנורה – דובק ב. 3–3, דיסקונט – חסנה 1–3, מסיעי נופר – בזק ב' 4–3, עזין הסטקיה – בנק הפועלים 2–2, בלל ס.מ – צעירי רמת הטייסים 3–7, מטה ארצי – בנק עליה 9–1, רלק – מתנס נווה 6–2, תעש 55 – תעש חשמל 2–3, דיגיטל – תעש 77 2–2, מלון הילטון – מכון התקנים 7–2, תעש 53 – חריץ 8–2, מלון הוד – דן ת"א 3–4, מ. שפ"ה – מתנס תל־כביר 5–5, מ.ר.א – בר־רר (אמפיסל) 6–0.

בש־גל ספורט בע"מ
יבוא יצור ושיווק ציוד ספורט טל. 03-251121
טניס, טניס שולחן, איגרוף, ג'ודו, קראטה, תלבושות ספורט, חדרי כושר וסקווש

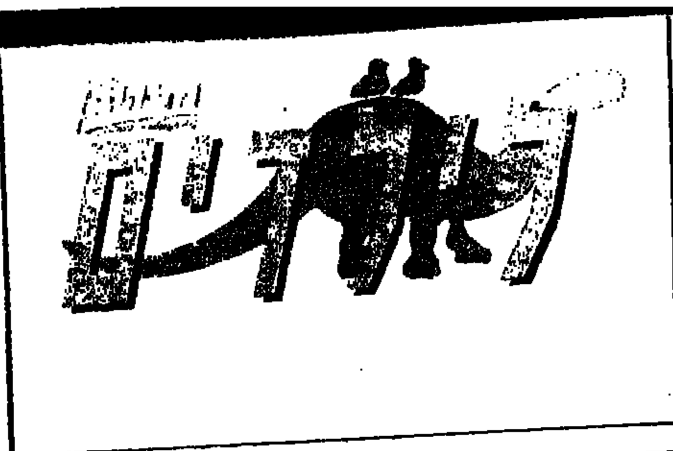

כ"ז בניסן תשמ"ח 14 באפריל 1988 גליון 360 (1)
עריכה בת דורה בר

שלום שלום

חָלְפוּ כְּבָר כַּחֲמִשִּׁים שָׁנָה מִיּוֹם פֶּרֶץ מִלְחֶמֶת הָעוֹלָם הַשְּׁנִיָּה.
חָלְפוּ כְּבָר כַּחֲמִשִּׁים שָׁנָה מִימֵי הָאֵימָה שֶׁל הַשּׁוֹאָה.
חָלְפוּ כְּבָר כַּחֲמִשִּׁים שָׁנָה מֵהַיָּמִים בָּהֶם הוֹבִילוּ הַגֶּרְמָנִים הַנָּאצִים אֶת יְהוּדֵי אֵירוֹפָּה אֶל תָּאֵי־הַגַּזִּים וְאֶל הַמִּשְׂרָפוֹת.
לַמְרוֹת כָּל הַשָּׁנִים שֶׁחָלְפוּ חַיָּב כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ לִזְכֹּר וְלֹא לִשְׁכֹּחַ אֶת הָאָסוֹן, אֶת הַשּׁוֹאָה הַנּוֹרָאָה שֶׁנִּתְחֲתָה עַל עַמֵּנוּ.
כָּל אֶחָד וְאֶחָד חַיָּב לִרְאוֹת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא הָיָה שָׁם. כְּאִלּוּ הוּא נִצּוֹל הַשּׁוֹאָה. הַרְגָּשָׁה זוֹ תִּתֵּן לָנוּ כֹּחַ לַעֲמֹד מוּל אוֹיְבֵינוּ, שֶׁעוֹדָם זוֹמְמִים לְחַסֵּל אוֹתָנוּ.
עָלֵינוּ לַחְזֹר וְלִלְמֹד וּלְהַכִּיר בִּיצַד הֵחֵל תַּהֲלִיךְ הַשּׁוֹאָה. הַגֶּרְמָנִים הַנָּאצִים הִקְנוּ אֶת רֶצַח עַמֵּנוּ שָׁנִים רַבּוֹת לִפְנֵי פֶּרֶץ מִלְחֶמֶת הָעוֹלָם הַשְּׁנִיָּה. כַּאֲשֶׁר הֵם שָׂרְפוּ אֶת הַסְּפָרִים שֶׁלָּנוּ, אֶת סִפְרֵי הַקֹּדֶשׁ – הֵם זָרְעוּ אֶת זֶרַע הָרֶצַח וְהָאֵימָה כִּי מִי שֶׁשּׂוֹרֵף סְפָרִים סוֹפוֹ שׂוֹרֵף אֲנָשִׁים. נַחְזֹר וְנִזָּכֵר אֶת אֵימֵי הַשּׁוֹאָה וְנֵדַע כִּי אָנוּ עַם חָזָק וּלְעוֹלָם לֹא תַּחְזֹר עוֹד שׁוֹאָה עַל עַמֵּנוּ.

עמוס בר

הַצִּפּוֹר

גָּבֹהַּ, גָּבֹהַּ, מֵעֵבֶר לַגַּן,
שָׁטִים עֲנָנִים בְּצִבְעֵי־אַרְגָּמָן.
הַפְלִיגִי עִמָּם, צִפּוֹרִי הָרַכָּה,
לְאֶרֶץ אַחֶרֶת, לְעִיר רְחוֹקָה.
שָׁם בַּיִת עוֹמֵד מוּל חוֹמַת־לְבֵנִים,
בּוֹ גָּרוּ הוֹרַי וְאַחַי הַקְּטַנִּים.
רְדִי שָׁם, עַל עֵץ הַלִּבְנֶה הַמֵּיתָם,
וְשִׁירִי, צִפּוֹר, לְעִלּוּי נִשְׁמָתָם.
סַפְּרִי אֵיךְ הוּבְלוּ אֶל הַקֵּץ הַנּוֹרָא,
וְאֵיךְ, בָּעוֹלָם, כְּמוֹ דָּבָר לֹא קָרָה.
יִבְקַע שִׁירֵךְ אֶל מִבַּעַד לַחוֹמָה,
יָעִירוּ צְלִילָיו אֶת הָעִיר הַנּוּמָה,
יִקְרַע אֶת קוּרֵי־חֲלוֹמָהּ הַשְּׁלֵוָה,
וְכָל הַשּׁוֹמֵעַ יִבְכֶּה מִכְּאֵב.
...שָׁטִים עֲנָנִים וְהָרוּחַ קָרָה,
הַפְלִיגִי לְדַרְכֵּךְ, צִפּוֹר יְקָרָה.

מרים חרותי

עונת הצפרות

לגבי מי שיש לו צפורים בראש נוספת עונת שנה נוספת אל ארבע העונות הקיימות, הלא היא: "עונת הצפרות". בימים אלה עושות להקות צפורים רבות דרכן מעל הרי אילת, הנגב והבקעה בדרכן מאפריקה חזרה לאירופה ולאסיה. הרבה צפרים מתנדבים מרחבי העולם החלו להגיע לישראל על מנת להשתתף בסקר נדידת האביב המבוצע על ידי אנשי החברה להגנת הטבע בשיתוף עם חיל האויר. אין ספק, כי הצפר הצעיר ביותר בעולם הוא אורי, התינוק אשר בתמונה אשר מצטרף להוריו טילבי ומיכאל מקבוץ עברון, לצפות בצפורים.

תקווה וינשטוק

מה הולך

אורי עם הוריו טילבי ומיכאל
צילום: בלהה וינשטוק

אנה פרנק

בְּמאי 1940 פלשו צבאות גרמניה הנאצית להולנד וכבשו אותה. במהרה התברר כי ליהודי הולנד צפוי גורל זהה ליהודי גרמניה, וכי אין מוצא אלא לברוח או למצוא מקום מחבוא לתקופה ארכה.

משפחת פרנק – אב, אם ושתי בנות – הכינו לעצמם מחבוא בבית האחורי של בית מסחר סיטונאי לתבלינים, שהיה בבעלות המשפחה. הכניסה למחבוא הוסתרה מאחורי ארון ספרים מסתובב וחלקו העליון הוסוה ע"י מפה גאוגרפית.

ביולי 1942 נכנסה המשפחה למחבוא, עם משפחה יהודית נוספת ויהודי ערירי נוסף. 25 חדשים שהו כלם במחבוא, כאשר אור ואויר ספקו להם במנות קצובות, שלא להזכיר מזון, לבוש, ושאר צרכים בסיסיים. 25 חדשים של מתח, בהם נסו המסתתרים לקים ארח חיים תקין ורגיל ככל האפשר.

בת 13 היתה הצעירה שבאחיות, אנה פרנק, בכניסתה למחבוא, ובמשך כל התקופה כתבה יומן אישי. ביומנה תארה את חיי היום־יום במחבוא, את היחסים בינה לבין הוריה ואחותה, את יחסי משפחתה והמשפחה השניה השותפה למחבוא, את האהבה התמימה שנרקמה לאט לאט בינה לבין פטר, בן המשפחה השניה; את הידידים ההולנדים שספקו להם מזון, בגדים וספרים וידיעות מן החוץ ועדוד נפשי רב, תוך סכון עצמי גדול. היא תארה את אוירת המתח והחרדה שבה נאלצו שמונה הנפשות לחיות במחבוא, בתנאי צפיפות, לחץ ומחסור, לחיות אלו בצד אלו ולהתנחם בכך ש"מצבם טוב ממצבם של מיליונים אחרים...". כל זה ברקע למחשבותיה, תחושותיה והתלבטויותיה שלה, מחשבות של נערה חכמה ורגישה בגיל ההתבגרות.

"...אינני מאמינה כי במלחמה אשמים רק האנשים הגדולים, השליטים והקפיטליסטים" – כותבת אנה ביומנה ב־4 במאי 1944. "לא, האיש הקטן מוצא כנראה אותה הנאה במלחמה, שאם לא כן היו העמים מתקוממים זה מכבר. יש כנראה בבני אדם איזה יצר השמדה, יצר הריגה ורצח וסערה, וכל עוד לא יחול שנוי גדול באנושות כלה, בלי יוצא מן הכלל, תסער המלחמה...
...לא פעם אני מדכאת, אך מעולם לא התיאשתי. אני רואה במחבואנו הרפתקה מסכנת, אך רומנטית ומענינת.... אני צעירה וחזקה והרפתקה גדולה זו היא חויה בשבילי...
כל יום אני מרגישה את נפשי מתרחבת – הגאולה קרובה, העולם יפה והאנשים טובים וההרפתקה מענינת! וכי למה אתיאש?"

ב־1 באוגוסט 1944 כתבה אנה בפעם האחרונה ביומנה.

ב־4 באוגוסט עצרה לפני הבית מכונית משא ובתוכה המשטרה הגרמנית ומשתפי פעולה הולנדים. הם נכנסו פנימה, צעדו ישר לכוון ארון הספרים וצוו לפתח את הדלת. כל המסתתרים נעצרו ונשלחו למחנות רכוז, יחד עם שנים מידידיהם ההולנדים. אנה ואחותה מרגוט נפטרו במחנה הרכוז ברגן־בלזן, במרס 1945, חדשים לפני שחרור הולנד.

בתם המלחמה חזר האב, אוטו פרנק, לאמסטרדם ושם התברר לו כי הוא השריד היחיד מבין המסתתרים. הוא קבל לידיו את דפי היומן של אנה, אשר נצלו והסתרו בידי אחת הידידות ההולנדיות, והחליט להוציאם לאור. הספר זכה לפרסום עצום והוא תרגם ליותר מחמשים שפות.

הבית שבו הסתתרו אנה ומשפחתה משמש היום כמוזיאון. הוא מכיל חפצים רבים המשמשים כעדות לארועי העבר. כן שוכן בו "מוסד אנה פרנק", מוסד ששם לו למטרה להאבק ולהנציח את שאיפתה של אנה לעולם טוב יותר.

בית אנה פרנק, אמסטרדם הולנד.

ארון הספרים המסתובב אשר שימש מסתור לדלת הכניסה למחבוא.

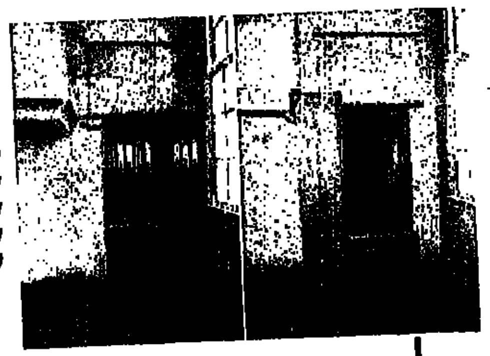

המטבח וחדר המגורים של כל המסתתרים שימש גם כחדר שינה של הזוג השני (סר ואן ואשתו)

חוה חבושי

על הבמה

ההרפתקה המפלאה

הצגת ילדים של אגמון הפקות בשתוף בית ליסין

כמו הרבה ילדים פוחדת גם הילדה שבהצגה להשאר לבד בלילה. נדמה לה כי דברים מוזרים מתרחשים – יצורים ומפלצות מסתתרים בין הצללים. לפעמים הם ידידותיים ולפעמים מנסים להפחיד אותה. ערב אחד מופיע קוסם מרשע ורוצה את חברתה. היא מסרבת להתחבר אתו, לכן הוא יוצר לעצמו חברה בדמות מכשפה מכערת. הוא מאמן אותה בכשפים ולהטוטים ומטיל עליה להפחיד ילדים וליצור בלגן בעולם. אולם במהרה מתברר כי זו היא מכשפה שלומיאלית ופחדנית, שבעצם היתה מעדיפה לעשות דברים טובים, ובכלל היתה רוצה להיות פיה טובה ויפה. הקוסם אינו מוכן לותר עליה כבה סתם. על כן נערכת תחרות להטוטים.

הסוף טוב, כמו בכל ההצגות. המכשפה משתחררת והילדה לומדת להתגבר על הפחדים. "אין מכשפות, אין מפלצות, אין שדים – עבדהו" וגם אם יש – אפשר להתגבר עליהם כפי שראינו. 65 דקות שיש בהן פחד וצחוק, שירים והרבה קסמים ולהטוטים, שכן הקוסם הוא אמתי (קלוסטרו הקוסם). הילדה (סימה לוי), משעשעת ואלו המכשפה (חגית בן עמי) מצחיקה ונהדרת.

חוה חבושי

מדע ומידע

הופ! – וצילמנו

אנחנו תופסים מצלמה, מכונים אותה אל אחינו הקטן או הגדול, אל עבר נוף משגע או לאן שרק אנו רוצים. אנחנו לוחצים על כפתור המצלמה ותוך חלקיק שניה נקלט המראה אליו כוננו את מצלמתנו, אי שם בקרביה של המצלמה. לאחר פתוחו של סרט הצלום מתקבלת תמונה משכנעת ביותר של המציאות אותה צלמנו.

לפני מאתים שנה היה נחשב דבר כזה לפלא, לקסם, לענין דמיוני לחלוטין. כיום עשויה להיות מצלמה לכל ילד מצוי והוא מסגל להפיק בעזרתה צלומים בקלי קלות.

הצלום, שהיה בודאי נראה כדבר קסם לאבות אבותינו, נקלט על סרט הנקרא סרט צלום או "פילם" אבל כיצד?

בסרט הצלום, המצוי בתוך המצלמה, יש חמר הרגיש לאור. פוגע אור בנקודה כלשהי בסרט הצלום, חל שנוי בסרט בנקודה האור. השנוי תלוי בעצמת האור ובצבעו. המצלמה מצידת בעדשה העדשה לבין סרט הצלום מותקן תריס קטנטן הסוגר מונע את חדירת האור אל סרט הצלום. רק ברגע הלחיצה על המצלמה נפתח הצמצם להרף עין ומניח לאור להכנס לעבר הסרט

הוא חוזר ונסגר. באותו זמן בו פתוח הצמצם קולטת את המראה הרצוי, מקטינה ומטילה את המראה המקטן על הצלום. המראה המקטן גורם החמר הרגיש לאור שבסרט. מכיון שבה יש אור בעצמות הארה ובצבעים שונים, חלים שנויים על הסרט, בהתאם לעצמת והצבע של כל נקודה ונקודה הנקלט. בפתוח סרט הצלום, השנויים החלים בסרט תמונה זו היא הצלום המבוקש.

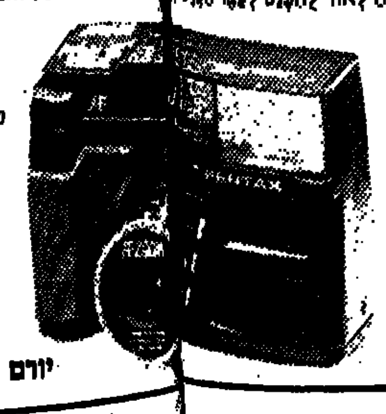

מצלמה

יורם אורעד

מספר על הי

פעם בקיץ, כשהשרוולים
ראיתי לסבתא מספר על היד.
הייתי פעוט – סקרן וחוקר,
שואל ומשיב מבלי לדעת.
הנחתי ידי הרכה על היד
ורציתי לתלש כל ספרה
וסבתא חבקה ונשקה –
בלי הסבר.
רק אמרה חרישית –
כשתגדל אספר.

■

מתחלפות העונות
שוב הקיץ מגיע לוהט
שוב קולט מבטי על יד
ספרות מכרות, חרותות
סבתא – בקשתי בקול
תרשי לי, תרשי לי
תרשי לי כמוך על היד
והיא רק חיכה –
לא הוסיפה דבר.

■

מתחלפות העונות.
אני כבר בן תשע.
לסבתא שלי מספר על היד
לא נמחק עם הזמן,
רציתי לדעת, רציתי
מדוע לה יש ואין לאחרו
(סבתא התחילה פתאום

■

ספרה על תקופה
על עם בגולה, על שואה
על קר ורעב, מחנות עבודה
וכיצד דרך נס מפות

■

פעם בקיץ, כשהשרוולים
נשקתי לסבתא חזק על היד.

אלה

(מתוך הספר: "גם המבוגרים
מאת אלה דוראון)

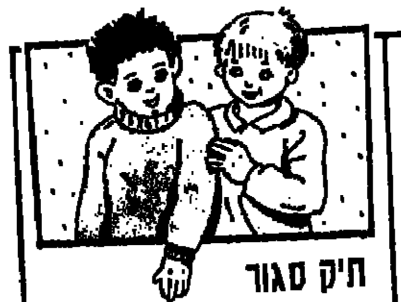

תיק סגור

תקציר הפרק הקודם: התוכנית של רונן התנפצה כשהגיעו לבית ירקות ג. הירקן ועקב ההיכרות עם אביגדור

פרק 25: המריבה

בלה החליפה מקצועות לעיתים קרובות. אחרי שגמרה למכור את כל הדירות הפנויות בשכונת הנשיא, הפכה את ביתה לסוכנות נסיעות. וכשלא היו נוסעים, מילאה את הבית בחפצים ובבגדים שהגיעו אליה מארצות רחוקות, ומכרה אותם לאנשים.

אחת הקונות הטובות ביותר שהיו לה היתה שושי. שושי פשוט התאהבה בכל חפציהחן ובגדיהמשי המרהיבים, ואילו יכלה היתה קונה לעצמה כמעט את כולם. וכיוון שבלה ושושי היו חברות קרובות,ה יתה בלה מרשה לשושי לקחת ממנה בהשאלה בגדים, כדי למדוד אותם לפני שהיא מחליטה לבזבז עליהם כסף. פעם אחת, וזה היה לפני כמה חודשים, החזירה שושי לבלה חליפת משי שניסתה אותה קצת, ובסופו של דבר החליטה לא לקנות אותה. בלה הניחה את החליפה בצד ואמרה לשושי שזה בסדר. אבל עוד באותו ערב היא באה אליהם עם החליפה, והראתה לשושי קרע גדול בגב. בלה היתה כל־כך נרגזת שלא היתה מסוגלת לדבר. היא הניחה את החליפה הקרועה על הספה בסלון, כשמחירה הכתוב מחובר אליה בסיכת בטחון, והתכוננה ללכת.

שלומיק נכנס באותו רגע הביתה ומיד הבין שמשהו קרה. הוא עצר את בלה בדלת והחזירה לסלון.

"שבי בלה, הרגעי", אמר לה, ושאל את אשתו על מה הכעס.

"אני הבאתי לה היום את החליפה הזאת, אחרי שניסיתי אותה פעם אחת, והחזרתו אותה לגמרי שלמה. היא שמה אותה בצד, בלי להסתכל עליה, ומישהו בא ' אחרי שהלכתי ' ועשה בה קרע, ועכשיו היא מאשימה אותי!"

"אף אחד לא נגע בה אחרי שהלכת", סיננה בלה מבין שיניה.

"כמה פעמים אמרתי לך, שושי, לא לקחת דברים לנסיון. ידעתי שכך יקרה!" נזף שלומיק באשתו. הוא בדק את הפתק עם המחיר והעווה את פניו: "יוהה, לא יכולת לקרוע חליפה פחות יקרה, שושי?"

"קחי את הכסף שלך", צרחה שושי פתאום וזרקה על הרצפה, לרגליה של בלה, את כל שטרות הכסף שהיו בארנקה. אבל בלה לא התכופפה להרימם. שלומיק עשה זאת. הוא מנה את השטרות, בדק אם הסכום התאים לזה שכתוב בפתק, מסר לבלה את הסכום שהיה רשום והחזיר שטר אחד לארנקה של שושי.

"תודה, שלומיק", אמרה בלה ויצאה משם שלא על מנת לשוב.

המשך בשבוע הבא.

דורית אורגד

גבע חובב טבע

איזו מין חיה הוא האדם?

החיות הטורפות אינן הורגות את בנות המין שלהן. כל חיה – כגון זאב, נמר או אריה – שומרת על תחום המחיה שלה. יש לה נחלה והיא שומרת עליה. אם ינסה זאב לפלש לנחלה זרה יתנפל בעל הנחלה עליו בכעס. אמנם יתפתח שם קרב, אבל הזאבים לא יהרגו אחד את השני. גם לא יפצעו זאב את רעהו. הם ילחמו עד שאחד יוכיח לשני כי הוא חזק יותר והחלש יברח מהנחלה.

★

רק בני־האדם, שהם פאר היצירה, הורגים איש את רעהו, ולחמים כדי להרג. גם אצל האנשים נערכו קרבות על כבוש נחלה. אבל בקרבות האלה נהרגו אנשים. בכל שהאדם התפתח – הוא שפר את חייו, אך גם שפר את כלי המלחמה שלו, על מנת להרג טוב יותר.

★

הגדילו לעשות הנאצים. הם רצחו כדי לרצח. הם רצחו 6 מליון יהודים תוך תכנון שטני. היהודים תושבי אירופה לא עשו להם כל רע, והגרמנים הובילו אותם לתאי הגזים. הגרמנים, כמו כל האנשים, התברכו בשכל רב. אך הם השתמשו בו למעשי רצח ונבלה.

הגרמנים הנאצים היו גרועים הרבה יותר מחיות טרף. הם היו רוצחים לשם הרצח, השד והסגל. חיות הטרף כטבע טהורות לעומת מחוללי השואה.

עמוס בר